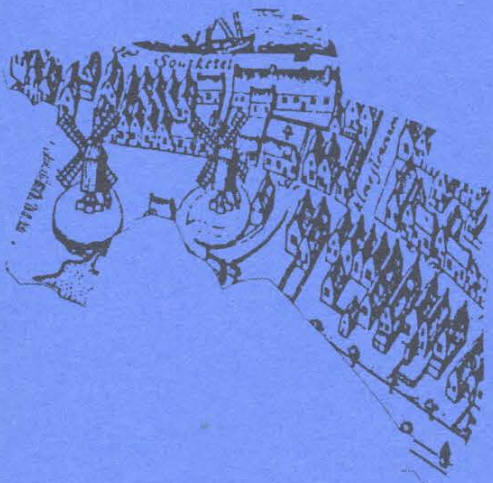


# HDP

A  
F  
D  
E  
L  
I  
N  
G  
S  
O  
R  
G  
A  
A  
N

*A  
F  
D  
E  
L  
I  
N  
G  
S  
O  
R  
G  
A  
A  
N*

JAARGANG 8 TWEEDUIZEND EEN NUMMER DRIE



N  
G  
V  
G  
R  
O  
N  
I  
N  
G  
E  
N

HUP  
PEL  
DE  
PUP

## HuppelDePup

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

## Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à f 18,00 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 976, 1000 AZ Amsterdam. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van f 18,00 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Hornhuizen o.v.v. 'Abonnement HuppelDePup'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

## Oude nummers en jaargangen

Losse nummers, voorzover voorradig, kosten f 6,00. De jaargangen 1994 t/m 2000 (met index) kosten f 18,00 per jaargang, drie jaargangen f 45,00, vijf f 60,00 en elke volgende jaargang f 10,00.

Deze kunnen verkregen worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers/jaargangen.

Tevens worden ze (met korting) aangeboden tijdens de afdelingsbijeenkomsten.

## Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteurs-exemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

## Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer uiterlijk begin november 2001 toesturen aan het redactie-adres: Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen.

## Enige spelregels

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt/ingekort in overleg met de auteur.

## Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te welgeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, een en ander ter beoordeling van de redactie.

## Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDePup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven. De vice-voorzitter M.J. IJzerman (tel.: 050-31 1 97 07) zal u graag alle benodigde informatie verstrekken.

Leden met niet-commerciële advertenties (bv.: te koop aangeboden) krijgen korting.

Website NGV afdeling Groningen:

<http://www.ngvgroningen.nl>

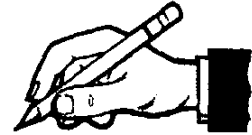
## Inhoud HuppelDePup

Voorwoord . . . . .	69
Genealogisch voorstellen. . . . .	69
Afdelingsprogramma . . . . .	72
Agenda . . . . .	73
De Groninger Veenkoloniën . . . . .	74
Hoe een boerenknecht praeses van de kerkeraad werd . . . . .	76
Van de bestuurstafel . . . . .	80
Waar komt de naam Amel in de familie Dolfin vandaan. . . . .	82

## september 2001, jaargang 8 nr. 3

Jacob Clasen en zijn 32 kinderen	85
Onbekende bron: Militie. . . . .	87
Groningers die in 1859 hun dienstplicht niet hadden vervuld . . . . .	88
Kwartierstaat Nienoord . . . . .	90
Contactdienst . . . . .	95
Alle@@@l digt@@@l. . . . .	96
Boekenrubriek. . . . .	97
Nieuws van de archieven. . . . .	98
Vragenrubriek. . . . .	99

## Voorwoord



Als u dit leest is de zomervakantie (voor de meesten van u) alweer voorbij. Dat betekent dat er weer een nieuw seizoen aanbreekt met veel interessante genealogische activiteiten. U kunt het programma elders in dit blad lezen. Verder wordt u via onze website op de hoogte gehouden van de nieuwste activiteiten en ontwikkelingen van onze afdeling. **Let op!** Het adres is vanaf begin september veranderd in: <http://www.ngvgroningen.nl>. Tot ca. eind september blijft ook het oude adres nog beschikbaar.

In het vorig seizoen hebben we de Duitslanddag en de landelijke Genealogische Dag gehad. Die waren erg succesvol. Velen van u hebben ook het tweede Groninger kwartierstatenboek aangeschaft of bekeken.

Helaas gaat ons bestuurslid Femke Roobol-Lintelo de NGV-afdeling Groningen verlaten. Haar man Lars heeft een managementfunctie aanvaard bij een research-instituut in Petten (N-H). Namens het bestuur proficiat!

Maar de medaille heeft ook een keerzijde. Ruim twee jaar zijn Femke en Lars actief bezig geweest voor de afdeling. Femke als DIP en beheerster van de website en bibliotheek. Lars heeft geholpen bij het totstandkomen van onze website en heeft voor leden en andere belangstellenden diverse lezingen/demonstraties over genealogie en internet gegeven. Wij zullen jullie als persoon node missen en dat geldt ook voor jullie inzet en bijdragen. Nogmaals bedankt. We blijven contact houden.

Ons nieuw redactielid Nico de Oude is al erg actief in de redactie en de afdeling. Na het vertrek van Femke Roobol zal hij zich ook met de DIP-functie belasten. De website zal voortaan door Annet Kaman-Broekhuizen worden verzorgd. Over de status van de bibliotheek vindt nog overleg plaats. We zullen u daarover nog berichten.

Gelet op het voorgaande zult u begrijpen, dat het bestuur versterking behoeft. Als u deel wilt uitmaken van ons team of iemand weet die daarvoor voelt, kunt u contact opnemen met een van de bestuursleden.

Natuurlijk kunnen we dit voorwoord niet besluiten zonder het dringende verzoek om nieuwe kopij. We hebben wel een kleine voorraad, maar er kan altijd meer bij! En het levert altijd leuke reacties op van medelezers!

Wij wensen u veel leesplezier en veel succes in dit nieuwe genealogisch seizoen! Hopelijk tot ziens op een van onze afdelingsactiviteiten!

---

## Genealogisch voorstellen

Eddy Landzaat en Antonia Veldhuis



Correctie trouwe leden:

Bij het stukje van de heer **Edo Beenes** uit Wageningen is per abuis zijn email-adres verkeerd overgenomen. Het juiste emailadres luidt: [ebeenes6@freeler.nl](mailto:ebeenes6@freeler.nl)

**K.W. (Karel) Kruizenga** uit Veendam ([karel@kruizenga.tmfweb.nl](mailto:karel@kruizenga.tmfweb.nl)) werd in 1997 lid. Hij vulde keurig het formulier in om in genealogisch voorstellen te komen en is tot zijn (en onze) grote verbazing nooit geplaatst. Eerst door ruimtegebrek, later vergeten. Foutje van onze kant, waarvoor onze excuses. Omdat hij toch de enquête invulde wou hij dit even laten weten. En terecht!

Hij is vijf jaar geleden, na het overlijden van zijn ouders, geïnteresseerd geraakt in zijn wortels. Het onderzoek gaat voornamelijk over Kruizinga, met de daarbij behorende varianten. Vóór 1600 komt deze familie voor onder de naam Nieborg. Andere hobby's zijn sport kijken en zijn dochter van 2 jaar.

Nieuwe leden:

**J. Woudsma**, lidmaatschapsnummer 128237

Hij is 66 jaar en woonachtig in Haren. Hij doet sinds drie jaar onderzoek naar de families De Raad (Hoogezand-Sappemeer en Groningen-Stad), Woudsma (Weststellingwerf en Groningen-Stad), Velting (Aduard) en Rozema (Groningen-Stad). De resultaten worden alleen verspreid in de familiekring. Naast de genealogie besteedt hij nog veel tijd aan zijn volkstuin en aan meteorologie (weerkunde).

**M. (Michèl) de Jong**, lidmaatschapsnummer 128405

Hij is 16 jaar oud en woonachtig in Helmond. Hij is scholier aan het VWO. Hij doet sinds een paar jaar onderzoek naar onder meer: De Jong (NO-Friesland); Wiersema, Noeken en de "borgenfamilies" (Coenders, Lewe, Clant etc.) in de provincies Groningen en Drenthe (voornamelijk Zuidlaren); Wijn, Kruiger (Krüger), Reiber (Reuber) en Bos uit de stad Groningen. Hij is van plan regelmatig te gaan schrijven over zijn onderzoeksresultaten. Zijn "doel" daarbij is om het "ouwelullerige" van (familie)geschiedenis af te halen. Andere hobby's: geschiedenis (zowel landelijk als met betrekking tot Groningen), archeologie en tekenen.

Zijn emailadres is: [micheldejong35@hotmail.com](mailto:micheldejong35@hotmail.com)

Op het enquêteformulier kon men gegevens invullen voor "trouwe leden stellen zich voor". Velen maakten daar gebruik van. Om zoveel mogelijk te plaatsen houden we ze kort.

**J. van der Molen** uit Groningen ([molfolki@hotmail.com](mailto:molfolki@hotmail.com)) zit in de VUT. Hij doet 38 jaar aan genealogie en werkt aan Van der Molen (van de provincie Groningen verzamelt hij alle), Folkerts, Te Bos en Lalkens. Daarnaast houdt hij van wandelen en is vrijwilliger bij de Groninger Archieven. Hij inventariseert de archieven van de gereformeerde kerk Groningen 1834-1956.

**Jacob E.J. Franken** uit Tolbert ([jei.franken@hccnet.nl](mailto:jei.franken@hccnet.nl)) werkt reeds 15 jaar aan de namen Bos, Drent, Franken, Knapper, Koning, Lindeman en Mein, allen in Oost-Groningen met veelal Duitse wortels. Hij was werkzaam in een drukkerij, maar is sinds zes jaar met de VUT en hoopt binnenkort zijn AOW te krijgen. Hij werkt als vrijwilliger bij Genlias en geeft computerles voor ouderen.

**B. Katuin** uit Winschoten (lid.nr. 126757) is gepensioneerd en al 40 jaar met genealogie bezig, o.a. met de namen Katuin-Katoen, Borchers-Borgers, De Vries en Bunk.

**Matthijs Vonder** uit Groningen ([vonder@wxs.nl](mailto:vonder@wxs.nl)) werkt aan Vonder en Schaap. Zijn beroep is onderzoeker, hij doet vijf jaar aan genealogie en heeft als hobby doe-het-zelf-en.

**R.J.F. Sullock Enzlin** uit Veendam (lid nr. 127954) is 65+-er en doet al lang aan genealogie, in het bijzonder de naam Sullock Enzlin. Het streven is de huidige en vroegere familieleden in het Verre Oosten te vinden, wat niet echt gemakkelijk is.

**H.J. Kroon** uit Scheemda ([hjkroon@wxs.nl](mailto:hjkroon@wxs.nl)) heeft de namen: Kroon, Bosscher, Van Dijk, Nipperus, Sterenborg, Welp, De Voogd, Schuth, Zeegers en Domenie, Doet ongeveer 12 jaar aan genealogie. Andere hobby's zijn tennis, tuinieren, bridge en reizen.

**G. Koning** uit Emmen ([gerkoning@hetnet.nl](mailto:gerkoning@hetnet.nl)) is gepensioneerd, doet 1½ jaar aan genealogie en werkt aan de familie Koning.

**P. Wolters** uit Annen ([Pieter.Wolters@12move.nl](mailto:Pieter.Wolters@12move.nl)) is project engineer in ruste. Hij werkt aan Oosterhoff en Oosterhof, doet tien jaar aan genealogie en verder aan langlaufen, rolskiën, lezen en speksteen snijden.

**Lucas Hoekzema** uit Groningen ([info@slashcom.nl](mailto:info@slashcom.nl)) heeft als beroep computerboer ingevuld. Hij werkt aan Hoekzema, is twee jaar met genealogie bezig en houdt verder van wandelen, vogels en fietsen.

Het echtpaar **A.M.B.** en **J.H. Dijk-Bakker** (resp. 55+ en 65+-er) uit Texel doen onderzoek naar de familie Paagman. Ze doen dit al 25 jaar en verzamelen daarnaast alles over alle Waddeneilanden.

**C.D.J. de Langen** uit Haren ([c.j.d.de.langen@med.ruq.nl](mailto:c.j.d.de.langen@med.ruq.nl)) is farmacoloog en pas bezig met onze mooie hobby. Zijn namen: De Lange(n), Adriaanse, Makkinga, Van der Laan, Vegter en Oranje. In de vrije tijd rijdt hij verder motor en op de toerfiets.

**J.T. Lenting** uit Hellum (lidnr. 126906) doet vijf jaar aan genealogie. Namen: Lenting en Kuiper(s) uit Hoogezand, Engelage en Meijer uit Scheemda en Hanssen.

**H. Opheikens** uit Heemstede ([hopheikens@hotmail.com](mailto:hopheikens@hotmail.com)) is 12 jaar bezig met in hoofdzaak Opheikens, ook de vrouwelijke takken. Hij werkt op het bedrijfskantoor van een drukkerij, doet aan fotografie, is redaktielid van het blad Oud Zandvoort, zit in het bestuur van de zaalvoetbalvereniging en verzamelt diverse zaken zoals strips en ansichtkaarten.

**Tineke van de Wege** uit Tolbert is jarenlang bestuurslid (penningmeester) van de NGV Groningen geweest. Ze doet 16 jaar aan genealogie en is administratief medewerker afd. Onderwijs. Namen: Ottens, Mennes, Kapma, Koning, Arends en Alberts uit Groningen en Drenthe en de Zeeuwse families Van de Wege, Scheele, Penne en Den Hamer. In haar vrije tijd leest en tuiniert ze.

**F. Sluiman** uit Tolbert (lid.nr. 124283) is informatie-analist, database beheerder en doet ongeveer 10 jaar aan genealogie. Namen: Sluiman, Praamstra, Berghuis, Oostema. Ook hij leest en tuiniert daarnaast.

#### **Gevonden voorwerpen**

Na afloop van de Genealogische Dag te Stadskanaal op 19 mei jl. is de volgende publicatie gevonden: "Van het verleden naar de toekomst, 40 jaar Baptisten gemeente Veendam 1959-1999".

Diegene die dit boekje heeft verloren kan dit terugkrijgen bij:

F. Renssen, Hoofdweg 396, 9765 CT Paterswolde.

Tel: 050-3094055. E-mail: [renssen@wanadoo.nl](mailto:renssen@wanadoo.nl)

# Afdelingsprogramma najaar 2001

Joop van Campen en Nico de Oude



Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station).

## **Maandag 24 september 2001**

**Aanvang** : 13.30 uur (tot 16.00)

**Thema** : *Voorlichtingsbijeenkomst beginnende onderzoekers*

Niet iedereen weet direct de weg in de prachtige, grote studiezaal van de Groninger Archieven. Deze bijeenkomst is dan ook speciaal bedoeld voor onderzoekers, die willen beginnen of die de draad weer willen oppakken. De middag wordt verzorgd door enkele studiezaalmedewerkers en leden van onze afdeling. Aan de orde komen: de algemene gang van zaken rond onderzoek en raadpleging van stukken, het gebruik van materiaal en catalogi. Speciale aandacht voor familie-onderzoek aan de hand van korte opdrachten.

**Maximaal plaats voor 16 deelnemers. Nog enkele plaatsen vrij.**

**Aanmelden bij mevr. J. van Keulen, 050-5992000.**

## **Woensdag 3 oktober 2001**

**Aanvang** : 20.00 uur (hal open 19.30)

**Thema** : *Foto's als historische bron bij genealogisch onderzoek*

**Spreker** : mevrouw M. Wilke

De laatste jaren is de belangstelling voor foto's als historische bron gestaag toegenomen. Foto's blijken allerlei prachtige en interessante informatie te bevatten over het algemene en het persoonlijke verleden. Maar hoe prachtig deze bron ook mag zijn, tegelijkertijd is het niet zo eenvoudig de foto goed te begrijpen: juist de schijnbare vanzelfsprekendheid van de afbeeldingen en de algemene acceptatie van het 'ritueel' fotograferen als onderdeel van onze leefwereld, maakt het gecompliceerd om de foto verantwoord te duiden. In deze lezing zal ingegaan worden op de mogelijkheden om foto's te gebruiken bij historisch onderzoek, in het bijzonder familiegeschiedenis. Daarvoor wordt eerst een korte inleiding gegeven over de ontwikkeling van de fotografie en hoe het fotograferen een plaats heeft gekregen in het leven van alledag. Daarna zal aan de hand van voorbeelden besproken worden hoe en wat de foto ons leert of laat zien met het familiealbum als 'case'.

## **Woensdag 7 november 2001**

**Aanvang** : 20.00 uur (hal open 19.30)

**Thema** : *Genealogische en heraldische verzamelingen*

**Spreker** : de heer R.F. Vulsma

In de lezing komen diverse collecties aan de orde, zoals collecties bidprentjes, krantenknipsels, familiewapens en documentatiemateriaal. Vaak wordt gebruik gemaakt van collecties bestaande uit, bijvoorbeeld door een vroegere genealoog, bijeengebrachte genealogieën van afzonderlijke families. Bekende namen uit het verleden passeren de revue: Van Heemskerk, Wijnen, Van Hoogstraten, Muschart. Het is een kennismaking met diverse verzamelingen. Wat kunnen we er uit leren en hoe moeten we ze gebruiken is natuurlijk evenzeer van belang.

## Woensdag 12 december 2001

**Aanvang** : 20.00 uur (hal open 19.30)

**Thema** : *Wederdopers, mennisten en doopsgezinden in de 16<sup>e</sup> en 17<sup>e</sup> eeuw*

**Spreker** : drs. O.S. Knottnerus

De geschiedenis van religieuze minderheden is nauw verweven met migratie. Nederlandse doopsgezinden zijn vaak afkomstig uit Noord-Duitsland. Omgekeerd trokken honderden doopsgezinden uit Nederland en Vlaanderen naar het oosten. Ook voor de Groningse genealogie opent dat interessante perspectieven.

## Agenda

- 1 sept. **Genealogische Ahnenbörse** van 10-16 uur in het Ev.-ref. Gemeindefhaus, Am Markt te Nordhorn (D). Deelnemers uit Emsland, Osnabrück, Rheine, Oldenburg, Borken, Vreden en Nederland. Toegang vrij.
- 15 sept. **Open dagen Drents Archief** met als thema : *Van Klooster tot @rchief*.  
en Op 15 september zal er van 11-17 uur op de Brink voor het archief een  
16 sept. cultuur-historische uitmarkt in Middeleeuwse sfeer gehouden worden.  
Op 16 september houdt het Drents Archief open dag. Aanleiding tot dit alles is het geheel vernieuwde depot, het feit dat het archiefgebouw 100 jaar geleden in gebruik genomen werd en dat 2001 het Internationaal Jaar van Vrijwilligers is.
- 6 okt. **Bijeenkomst Genealogysk Wurkferbân**, zaal Fryske Akademy, Doelestraat 8, Leeuwarden, aanvang 13.30 uur. Lezing en vragen.
- 27 okt. **Idem**. Lezing
- 27 okt. **16<sup>e</sup> Brabantse Contactdag**, van 10-17 uur, entree f 5,00, restaurant 'Broerke Mutsaers', Vijverlaan 2, Tilburg-West. O.a. aanwezig Vlaamse zusterorganisaties. Info: dhr. Roelvink, tel. 076-5710201
- 17 nov. **Dag der Groninger Geschiedenis** van 13.00-17.00 uur in het gebouw van de *Groninger Archieven*. Thema: "Oral History", de mondelinge geschiedenis. Steeds meer wordt bij historisch onderzoek gebruik gemaakt van het interview. De methode wordt in lezingen nader toegelicht en men zal kennis kunnen nemen van projecten waarbij het historisch interview een belangrijke rol speelde. Verder in de hal zoals elk jaar een historische informatiemarkt.
- 1 dec. **Bijeenkomst Genealogysk Wurkferbân**; voor tijd en plaats zie 6 okt. Uitreiking Genealogysk Jierboek 2001

## ADVERTENTIE

### BOEKHANDEL

van der LAAN & POSTMA

VALGE 3, 9965 PD LEENS, (0595) 571992

Nieuwe boeken en antiquariaat  
Verzending door heel Nederland

# De Groninger Veenkoloniën

Hendrik Andries Hachmer, conservator Veenkoloniaal Museum

Tijdens de succesvolle Genealogische Dag gehouden op zaterdag 19 mei te Stadskanaal ging ik in op de geschiedenis van de Groninger Veenkoloniën. Zoals afgesproken volgt een samenvatting voor *HuppelDePup*.

Het Veenkoloniaal Museum in Veendam is voor velen van u al een bekende naam. U heeft immers uw wortels in het Veenkoloniale gebied liggen en waarschijnlijk ooit al eens contact opgenomen met het museum, of het museum bezocht.

Jonkheer Van Beresteyn kunnen we zien als grondlegger van het museum. Hij bewaarde in het gemeentehuis te Veendam al enige voorwerpen die te maken hadden met de 'oudheid'. Burgemeester De Zee van Veendam vervolmaakte de collectie en er ontstond een soort oudheidkamertje op de zolder van het oude gemeentehuis. Onder de bezielende leiding van De Zee werd eind jaren dertig de 'Vereeniging voor Veenkoloniale geschiedenis' opgericht. In 1939 werd deze omgevormd tot de nu nog bestaande 'Stichting het Veenkoloniaal Museum'.

Een van de bekendste conservatoren van het museum is G.H. Streurman, leraar Duits aan de RHBS te Veendam, geworden. Met strenge hand, maar met een oog voor historie, 'regeerde' hij het museum. Eind jaren tachtig was het museum zo ver uitgegroeid dat het uit de voegen barstte. Gelukkig kwam een nieuwe lokatie in zicht, de voormalige RHBS van Veendam, waar Streurman ooit les had gegeven. Het nieuwe museum (in 1992 geopend) is op zich vrij traditioneel opgezet, maar toch erg verrassend. We vertellen nog steeds een chronologisch verhaal, maar beginnen nu al in de prehistorie, met de nadruk op het mesoliticum (midden steentijd). Onze, helaas te vroeg overleden, archeoloog John Smit verrichtte in het begin van de jaren negentig baanbrekend werk. Honderden mesolitische haardkuilen werden blootgelegd. Het was duidelijk: al voor de veengroei waren er mensen in het gebied aanwezig.

Door vernatting kwam omstreeks 5000 v. Chr. de veengroei op gang. De veengroei kon tot in de Middeleeuwen bijna ongestoord zijn voortgang vinden, maar steeds meer mensen gingen knabbelen aan het veen. Kloosterlingen rond De Groeve en de stadjes bij Kropswolde, de zogenaamde vrijheid van Groningen.

Na 1599 veranderde het gebeuren in het veen ingrijpend. Nadat katholieke bezittingen in beslag waren genomen door de Staten kwam de grootschalige verveening in het gebied goed op gang. Toenemende bevolkingsdruk, Hollandse welvaart en problemen in Hollandse veengebieden maakten het gebied nog aantrekkelijker voor investeerders. Voor het eerst sinds de prehistorie werd er weer gewoond en geleefd op de zandgrond onder de afgegraven veenlagen. Kortom de Veenkoloniën werden opengelegd. Duizenden mensen verdienden in de 16<sup>de</sup> tot en met de 20<sup>ste</sup> eeuw geld in het veen. Verdienden? Jazeker verdienden! Zeker, het leven en werken in het nog bijna ongerepte veen was zwaar. Misschien hebben uw voorouders er wel gewerkt, de schop ter hand genomen en misschien geleefd of gewoond in de tijdelijke woningen die we nu als plaggenhutten kennen, maar we mogen niet vergeten dat al die nieuwkomers het hier blijkbaar beter hadden dan in hun geboortestreek. Ze kwamen naar een voor hen onbekend gebied. Soms verdreven om hun geloof, zoals vele Zwitserse pioniers die zich op Kalkwijk Lula vestigden, soms omdat er in hun geboortestreek geen plaats was als erfopvolger, maar meestal om meer geld te verdienen.



De turfgraverij bleef tot het eind van de 18<sup>de</sup> eeuw in de Groninger Veenkoloniën een relatief grote rol spelen, maar andere bedrijfstakken wonnen snel in belangrijkheid. Wat kwam er voor in de plaats? In de eerste plaats was er natuurlijk de opkomende landbouw. Werk dus voor boeren en boerenknechten. Op de reeds vergraven percelen werden in de 16<sup>de</sup> en 17<sup>de</sup> eeuw al de eerste boerderijtjes gebouwd. De zich steeds verder ontwikkelende lintdorpen hadden al snel een keur aan beroepsgroepen in huis. De boer bood werk aan smederijen en stelmakers, de timmerman en scheepsbouwer aan zagerijen. Het ene beroep roept het andere op. Smeden, timmerlieden, handelslieden, bakkers, molenaars, schippers, scheepsjagers en nog veel meer verdienden er hun geld. Handel was er genoeg. Zo beleefden de winkeliers gouden tijden dankzij de binnenvaart. Ze vestigden zich vaak in de buurt van een sluis, waar het in het najaar vaak 'filevaren' was. Schippers waren immers goede klanten. De meeste winkeliers wilden dat ze contant betaalden. De volgende dag waren de schippers meestal al weer ergens anders en dat in een tijd dat er normaal gesproken toch al gauw een half jaar op de centen moest worden gewacht.

Naast de binnenvaart ontstond de buitenvaart. In 1811 woonden er in Veendam bijvoorbeeld al meer dan 760 zeelieden. De eerste bloeiperiode van de zeevaart vond omstreeks 1770 plaats. Een deel van de zeevaart is uit de turfvaart ontstaan. Binnenschippers die ook brood zien in de buitenvaart. Bij sommige families loopt de scheiding binnenvaart/buitenvaart door meerdere generaties. Zoon Jan kiest voor de binnenvaart, terwijl zoon Piet het ruime sop kiest. In de 19<sup>de</sup> eeuw zien ook steeds meer 'landrotten' brood in het zeemansvak. U heeft ze misschien wel in uw stamboom. Avonturiers? Wie weet! Door 'landrotten' werd overigens behoorlijk in de zeevaart geïnvesteerd. Weer om het geld, of liever het rendement. Investeren was toen net zo 'in' als nu. Uw ouders, grootouders en betovergrootmoeders waren net zo tuk op geld als wij. Kortom, het waren mensen! Zo investeerde de landbouwersfamilie Waalkens uit Blijham in verschillende in Oude Pekela gebouwde zeeschepen. Ontwikkelingen als deze maken de geschiedenis van de Groninger Veenkoloniën zo leuk. Allerlei segmenten die als puzzelstukjes in elkaar vallen. Het ene stimuleert het andere. Heel veel geld uit de zeevaart kwam uiteindelijk in de industrie terecht. De 19<sup>de</sup> eeuw (1800-1900) kunnen we beschouwen als een Gouden Eeuw voor de Veenkoloniën. Met de opkomst van de strokarton- en aardappelzetmeelindustrie ging er nog meer geld vloeien. Wát armoede. Wát Jan Saliegeest. Honderden mensen verdienden goed geld. Duizenden mensen hadden het bepaald niet slecht. Dankzij de opkomende industrie kwam er nog meer werkgelegenheid in de regio. Een plaats als Oude Pekela groeide aan het eind van de 19<sup>de</sup> eeuw enorm, terwijl Nieuwe Pekela het kalmer aan deed. De nieuwkomers vestigden zich meestal aan de zijwijken van het kanaal. Het lint zelf was immers vaak al vol gebouwd. De zijwijken verwerden zo tot de arbeidersbuurten van de streek. Molens waren niet meer de enige hoogtepunten in het landschap, maar de tientallen fabrieksschoorstenen. Het water in de kanalen was bepaald niet meer schoon. Tijdens de campagnetijd stonk het er naar rotte eieren, maar stank bracht werk en geld zoals men het toen nog zo nuchter bekeek.

Ernstige problemen ontstonden er pas in de 20<sup>ste</sup> eeuw. In de jaren dertig vielen belangrijke afzetmarkten voor de industrie weg. De monocultuur en de wet van de remmende voorsprong begonnen zich te wreken. Allerlei plannen werden er in de naoorlogse tijd voor Oost-Groningen bedacht om de situatie te veranderen, waarbij het haast Roemeense plan Kikkert toch wel een van de ergste was. De kleine, voor-

al Westerwoldse, dorpen mochten van de aardbodem verdwijnen om plaats te maken voor de militairen.

De Veenkoloniën draagt in 'het westen' en in Den Haag ten onrechte het stempel van zwartgallig probleemgebied. Er is in de 20<sup>ste</sup> eeuw heel wat 'gerapporteerd' over het gebied. Genoeg papier om het hele gebied drie keer dicht te plakken. Zelfs een commissie Hoekstra ging zich er recentelijk nog mee bemoeien. Een gebrek aan historisch inzicht kenmerkt bijna alle rapporten. Een gemis om het rijke verleden te herkennen, te waarderen en er bij aan te haken. Een gemis om het gebied echt te willen ontdekken. Het Veenkoloniaal Museum zet zijn poorten open voor een ander beeld. We doorbreken het negatieve imago en noemen ons niet voor niets het meest verrassende museum in de regio!!!

Wat heeft het museum u, als genealoog te bieden? We bezitten immers niet een echte archieffunctie. Archieven van diverse instellingen, zoals Sociëteit Veenlust, landbouwverenigingen, strokarton- en aardappelzetmeelfabrieken etc. hebben we de afgelopen jaren doelbewust overgedragen aan de Groninger Archieven. Zij hebben de kennis en de kwaliteit in huis om één en ander goed te bewaren en te ordenen.

Het Veenkoloniaal Museum bezit wel een uitgebreide bibliotheek. Velen zoeken er in oude Veendammer Couranten naar advertenties en berichtjes over hun voorouders. Daarnaast kunt u er nog veel vinden m.b.t. de Veenkoloniale zeevaart. Diverse logboeken, monsterrollen en een deel van het archief van de zeevaartschool behoort tot de collectie. Een overzicht van de aanwezige diploma's kunt u vinden op onze internetsite [www.veenkoloniaalmuseum.nl](http://www.veenkoloniaalmuseum.nl).

Maar er is meer. Wat dacht u van zo'n 15.000 foto's en prentbriefkaarten. Keuze genoeg dus om uw genealogie te illustreren met passende 'plaatjes'.

De bibliotheek van het museum is van di. tot en met vrij. van 13.00 tot 17.00 op afspraak te bezoeken en als u uw genealogie klaar heeft kunt u het misschien altijd nog bij ons vieren. We bieden diverse dagvullende arrangementen om u 'veenkoloniaal' te vermaken. Tot ziens in het Veenkoloniaal Museum!

---

## Hoe een boerenknecht praeses van de kerkeraad werd

H.P. de Roos, Haren

Dit verhaal begon eigenlijk al in 1950. Dat wil zeggen: van mijn kant bekeken. Van de kant van mijn overgrootvader begon het al een eeuw eerder. Maar ik heb hem noch mijn grootvader gekend. Het hele verhaal stamt dus uit papieren.

Het eerste papier dat mijn aandacht trok was de Nieuwe Provinciale Groninger Courant, waarop mijn ouders waren geabonneerd. In de volksmond heette dat dagblad 'Jan Tuud', aangezien Jan Haan de uitgever was. In 1950 werd daarin vermeld dat de herdenking van het 75-jarig bestaan van de Gereformeerde kerk van Nieuwolda gevierd was en dat de toenmalige plaatselijke predikant Ds. Praamsma een feestrede had gehouden, waarin de namen van B. de Roos, Alb. de Roos en H. Apotheker werden genoemd als leidende figuren bij de institutiëring. Meer deden we niet met dat krantenbericht, behalve dat ik het uitknipte en bewaarde. Ik bekommerde mij niet om het verleden, want ik had het als 23-jarige druk genoeg met het heden.

Dertig jaar later werd dat anders, toen ook mijn ouders overleden waren en ik dus

niemand meer had om navraag te doen, ja toen kwam het verlangen boven om in het verleden te gaan graven. Ik weet nog dat mijn eerste activiteit in die richting bestond uit een verzoek aan een medelid van Provinciale Staten van Groningen, die juist tot burgemeester van Termunten was benoemd: laat eens uitzoeken of er in dat stamdoorp van ons geslacht nog iets te vinden is. Het resultaat was voor mij zodanig verrassend dat ik meteen verslaafd raakte aan het onderzoek van DTB's en ander materiaal, hoewel ik daarmee tot mijn pensioen had willen wachten. Gelukkig maar, want toen was het nog gratis.

Maar daarna het nader onderzoek. Dat oude krantenberichtje kreeg nu een heel andere kleur: mijn overgrootvader Bastiaan de Roos en mijn oudoom Albert kregen daarin een eer, die men niet van boerenarbeiders zou verwachten. Hoe kwam dat? Het lag voor de hand contact op te nemen met de scriba hoc tempore van wat ik als vrijgemaakt-gereformeerde noem: de 'synodaal-gereformeerde kerk' van Nieuwolda. Het resultaat was voor mij opnieuw een verrassing: hij had alle oude notulen vanaf 1875 in huis (!) en nodigde me uit eens kennis te komen maken.

Nu moet men in Groningerland niet onmiddellijk met de deur in huis vallen, maar er een middag voor uittrekken. Men gaat namelijk op bezoek om kennis te maken, thee te drinken, te babbelen over gemeenschappelijke interesses, zoals het weer en de stand van de oogst. Vanzelf komt daarna de aanleiding tot dit bezoek ter sprake. Dat bestond uit een pakket notulen, waarvan tot mijn tweede verrassing een aantal waren geschreven door grootvader Hindrik de Roos. Dus ook hij was kerkeraadslid geweest: drie leden van eenzelfde arbeidersgezin. Wat had dat gezin toch, dat het zoveel aanzien verkreeg?

Ik kreeg het hele pakket mee naar huis (nogmaals: !) waar ik uiteraard ijverig aan het kopiëren sloeg om vooral het handschrift en de taal van mijn grootvader te bewaren en de handtekeningen van drie familieleden: overgrootvader Bastiaan, die soms ondertekende met B.A. de Roos, dus met het patronym Alberts, mijn oudoom Albert, die ondertekende met A.B. de Roos en mijn grootvader, die zich progressievelijk beperkte tot H. de Roos. Daarna heb ik het onder veel dankbetuigingen, maar ook vermaning om dergelijk historisch materiaal beter op te bergen dan in de kast van een woonhuis, aan de beheerder teruggegeven.

Met fraaie letters is de titel geschreven: Protocol of Handelingen van den Kerkeraad der Christelijke Gereformeerde Gemeente te Nieuwolda, gevestigd den 21<sup>e</sup> Februarij 1875. De lezer bedenke dat in de kerkgeschiedenis dit tijdstip ná de Afscheiding (1834) en vóór de Doleantie (1886) en Vereniging (1892) lag. De scheidslijn tussen Gereformeerde kerken en Christelijke Gereformeerde kerken was er dus nog niet, wel tussen hervormd en gereformeerd.

In hetzelfde sierlijke handschrift volgt dan het z.g. ondertekeningsformulier, waaronder in de loop der jaren de ambtsdragers hun handtekening zouden zetten. Bij ouderlingen staat B.A. de Roos bovenaan en vervolgens J.K. de Vries. Grootvader en oudoom komen pas later. Dan volgen twee pagina's in hetzelfde schoonschrift met als eerste de ietwat merkwaardige mededeling dat te Nieuwolda vergaderd waren ds. B. Veenstra met twee ouderlingen en één diaken van Siddeburen. In een ander handschrift volgen op die eerste notulen de handtekeningen van B. de Roos, pres. en J. de Vries, scriba. Dat duidt er tevens op dat de predikant van Siddeburen dit schoonschrift machtig was en daarmee de eerste notulen schreef om de mensen wat op gang te helpen.

Allemaal heel interessant, maar hoe de naam van mijn overgrootvader bovenaan komt, vermelden deze notulen niet. Ik moest dus verder zoeken. Bij welke gemeen-

te behoorden deze mannen, aler zij in eigen woonplaats konden kerken? Siddeburen? Die plaats wordt immers genoemd bij de institutiëring. Maar dat bleek niet zo te zijn. De kerkleden van Nieuwolda moesten voordien naar Woldendorp, zo vernam ik na veel telefoontjes. Welnu, dan zou daar de oplossing van het raadsel moeten liggen. Nogmaals: hoe kon iemand, een boerenarbeider nog wel, die niet geboren was in het dorp waar hij nu woonde (hij kwam van Termunten), zulk een aanzien verwerven dat de meerderheid van de gemeente hem als ambtsdrager wenste en de nieuwbakken kerkeraad hem tot praeses benoemde?

Na weer vele telefoontjes kreeg ik contact met een bejaarde inwoner van Woldendorp die als archivaris bleek te fungeren. De bus bracht mij derwaarts (ik bezit geen auto) en vond deze hoogwaardigheidsbekleder in een lage leunstoel bij de kachel. Met een rammelende sleutelbos ging hij me voor in het even oude als kleine kerkje, waarin tot zijn trots een nieuwe keuken was aangebracht. Gangetje in, gangetje uit, deurtje zus, deurtje zo. Eindelijk was daar een klein vertrek vol eerbiedwaardige portretten van vroegere predikanten, waaronder ik zelfs de overgrootvader van een van mijn schoondochters ontwaarde. Op vloerhoogte zat een klein kluisje in de muur en daaruit kwam o.a. een notulenboek, dat in 1845 begon, het stichtingsjaar van de kerk van Woldendorp. Gretig begon ik te lezen, terwijl de archivaris zich met andere dingen bezighield. Ik vond wat ik zocht.

Reeds lang hadden de kerkleden die in Nieuwolda woonden, moeite met de grote afstand, die zij 's zondags moesten afleggen om in de kerk te komen. Als het al te slecht weer was, vergaderden zij ten huize van het gezin Boelens, zeer tot ongenoegen van de gemeente in Woldendorp, hoewel men beleefd had verzocht om des zondags een ouderling te sturen, die bij Boelens kon voorgaan. Tenslotte had mijn overgrootvader erover gerept om een eigen gemeente te stichten in Nieuwolda. Maar toen was Leiden, in dit geval Woldendorp, in last. Het zal er onstuimig toegegaan zijn toen op 9 juli 1874 (midden in de voor boeren drukke zomer!) - en nu citeer ik letterlijk de notulen, toen

"2 Broeders uit Nwolda. B. de Roos en H. Apotheker verschenen op de vergadering daar wij alle leden hadden verzocht om te komen en met haar te spreken over zaken. Namentlijk eigenwillige Godsdienst, waarover zij te bestraffen waaren, maar boven genoemde Broeder wilden naar de vermaning niet hooren, zoo is dan de zaak verwezen naar de Classikale vergadering".

Niet minder dan eigenwillige godsdienst, aldus dit niet al te piekfijne Nederlands! Men kende de situatie uit de tijd van de Afscheiding kennelijk nog te goed om geen argwaan te hebben tegen dat aparte vergaderen in Nieuwolda. Er zal nadien veel zijn gesproken zonder dat dit allemaal werd genotuleerd. Maar op de eerstvolgende kerkeradsvergadering in Woldendorp op 29 november 1874 werd toegegeven dat de broeders in Woldendorp zich hadden vergist en dat gebleken was dat het stichten van een zelfstandige gemeente was bedoeld. De classis moest hierin maar beslissen, want Woldendorp was ertegen. En zo gebeurde het dat in opdracht van de classis Appingedam vanuit de gemeente te Siddeburen de institutie plaatsvond, in de voorbereiding waarvan mijn overgrootvader zulk een groot aandeel had gehad. Het aanzien van deze onverzettelijke man is hiermee verklaard. De historische datum werd boven reeds genoemd: 21 februari 1875, merkwaardigerwijze 10 jaar minus 1 dag vóór de geboorte van zijn kleinzoon, mijn vader Bastiaan. Hij zou wellicht zijn hoofd hebben geschud als iemand hem zou hebben verteld, dat in het jaar 2000 zijn ervaringen zouden worden naverteld en vermenigvuldigd als een brokje interessante historie. 'Tweidoezend? Loat 't eerst moar ais neegntienhonnerd worden!'

***Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . .  
het meest verrassende museum van de regio !***

U ontmoet er de turfstecker, neemt plaats in de roef van een binnenschip, staat oog in oog met een zeeman en kunt zelfs een echte scheepsjager tegen het lijf lopen. Voordat u het weet neemt u samen met hem plaats in een oergezellig, ouderwets café.

**Het Veenkoloniaal Museum is dé plaats voor een succesvolle start van uw familiereünie of personeelsuitje.**

Op uw verzoek verzorgen wij dagvullende arrangementen.

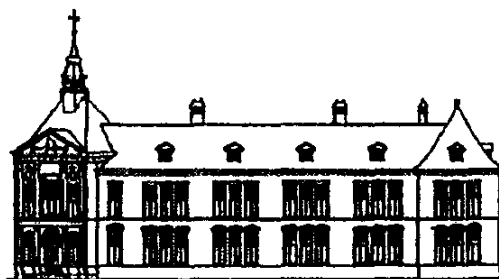
Het Veenkoloniaal Museum is bovendien de uitgever van de Veenkoloniale Volksalmanak. Al vanaf f 35,- ploft deze jaarlijks op uw deurmat. Bovendien ontvangt u voor dit bedrag twee keer het magazine 'Omzien naar het Museum' met daarin opgenomen de museumkalender, en heeft u het hele jaar, samen met uw partner, vrij toegang tot het museum.

**Voor meer informatie: 0598 616393**

---

## **VEENKOLONIAAL MUSEUM**

Winkler Prinsstraat 5 - 9641 AD Veendam  
tel 0598 616393 - fax 0598 616590  
e-mail: [veenkol@veenkoloniaalmuseum.nl](mailto:veenkol@veenkoloniaalmuseum.nl)  
[www.veenkoloniaalmuseum.nl](http://www.veenkoloniaalmuseum.nl)



## Van de bestuurstafel B + B (Bestuur en Beleid)

Thijs IJzerman, afdelingsafgevaardigde



Wanneer ik dit schrijf zitten we in de nadagen van de zomervakantie. Hopelijk heeft iedereen van zijn/haar vakantie genoten en misschien is de achterliggende tijd gebruikt om nog eens een archief te bezoeken waar u anders zo gauw niet komt maar u al wel graag eens heen wilde. Mij is het in ieder geval wel zo gegaan, het Zeeuws Archief heeft zo'n drie weken van mijn aanwezigheid mogen genieten.

Een bijzonder handig hulpmiddel wat op de studiezaal van het Zeeuws Archief ter beschikking staat, is het Studiezaal Informatie Systeem (SIS). Ik vermoed dat dit een uitvloeisel is van het Gen-Lias project. In dit SIS zijn bijna alle huwelijks- en overlijdensacten van de Burgerlijke Stand van Zeeland ingevoerd; met de geboortacten is men nog bezig. U kunt o.a. zoeken op voornaam, achternaam, datum, plaats en tekst. Bij huwelijks- en geboortacten vindt u, wanneer u zoekt op een familienaam, niet alleen de huwelijkspartners of de overledene, maar ook de wederzijdse ouders van het bruidspaar en de ouders van de overledene. Ik heb dankbaar gebruikt gemaakt van dit systeem bij mijn zoektocht naar een IJzerman-familie in Zeeland en heb de gegevens laten uitprinten. Als dit door het hele land zo gebeurt dan hebben we over een aantal jaren een prachtig systeem wat onze speurtochten een stuk kan vergemakkelijken met letterlijk de spreekwoordelijke enkele druk op de knop. Ongetwijfeld zijn er bij het invoeren van de gegevens de nodige vrijwilligers te pas gekomen. Zij kunnen rekenen op een grote erkentelijkheid van de gebruikers van het systeem.

In onze hobby (en ook elders in de samenleving) wordt veel gebruik gemaakt van vrijwilligers. Onze vereniging bestaat uit louter vrijwilligers. Niet alleen de bestuursleden, maar ook de knippers en sorteerdere van familieadvertenties. Ook ons genealogisch documentatiecentrum in Weesp wordt geheel bemand (V/M) door vrijwilligers die daar een hoop tijd in steken. Misschien toch eens goed om daar bij stil te staan wanneer u een bezoek brengt aan Weesp en daar weer de nodige gegevens vindt. De vrijwilligers werken vaak op de achtergrond en verrichten hun werk in stilte. Wanneer al die vrijwilligers binnen de NGV en elders in de samenleving hun vrijwilligerswerk niet meer zouden doen, dan lag de NGV al gauw op zijn achterste en raakte de samenleving flink ontregeld. Overigens wordt er ook wel te snel een beroep op vrijwilligers gedaan om de kosten voor betaalde krachten te besparen. Langs deze weg wil ik, naar ik hoop namens alle leden van onze afdeling, nog een hulde brengen aan al die vrijwilligers die zich inzetten en hebben ingezet voor onze vereniging. Dankzij hen is de NGV wat zij nu is. Het leek mij een goede zaak om in het jaar van de vrijwilligers hier eens aandacht aan te besteden.

De Genealogische Dag (GD) in Stadskanaal ligt al weer enige tijd achter ons. Een kleine 200 mensen gaven acte de présence. Van diverse kanten heeft het organisatiecomité complimenten gekregen voor de organisatie. Dat is natuurlijk heel plezierig, maar daarbij mogen we onze ogen er niet voor sluiten dat er ook wat zaken niet (zo) goed gingen. Bij de inschrijving bijvoorbeeld moest men te lang wachten. Hierdoor kwam ook het tijdschema van de dag in het gedrang, maar gelukkig kon-

den we dat met hulp van de sprekers nog wat opvangen. De tekst of een samenvatting van de lezing van de heer Kerkmeijer stond al in het vorige nummer, die van de heer Hachmer vindt u in dit nummer. De organisatiecommissie heeft de dag inmiddels geëvalueerd en zal de lessen die daar uit te trekken zijn doorgeven aan de organisatie van de dag in 2002. We wensen Flevoland veel succes! Overigens hebben we bij de GD ook gebruik gemaakt van vrijwillige medewerkers en het wordt eentonig, maar zonder hun hulp hadden we van de dag niet dat succes kunnen maken wat het geworden is. Het organisatiecomité wil en zal hen nog apart bedanken; over de manier waarop krijgen zij nog bericht.

Een aantal mensen was teleurgesteld dat de kwartierstaat die zij indertijd hadden ingeleverd voor plaatsing in het 2<sup>e</sup> Groninger Kwartierstatenboek uiteindelijk niet geplaatst was. Dat is uiteraard jammer, maar de redactie moest keuzes maken. Voor alle duidelijkheid: de NGV-afdeling Groningen is **niet** verantwoordelijk voor het 2<sup>e</sup> Groninger Kwartierstatenboek. Wij hebben uitsluitend op de GD de mogelijkheid geboden voor de presentatie. Inmiddels zijn er al contacten gelegd tussen het afdelingsbestuur en de redactie van het kwartierstatenboek over de voorbereidingen van het 3<sup>e</sup> Kwartierstatenboek. Wij houden u op de hoogte.

Uit de vereniging bereiken mij geluiden dat leden van het afgetreden HB niet altijd van harte meewerken aan de overdracht aan het nieuwe HB. Zo zouden leden van het oude HB nog stukken onder hun beheer hebben en deze nog niet hebben overgedragen (of nog ernstiger: zouden dat niet willen) aan hun opvolgers. Ik hoop dat deze berichten berusten op verkeerde informatie, want dat zou toch een kwalijke zaak zijn. Over een mogelijke reden kan ik slechts in het duister tasten. Ik hoop maar dat het niet uit rancune is. Het vorige HB is uit zichzelf afgetreden, dus er is geen reden om in wrok om te zien. Ik kan mij niet voorstellen dat zij onze vereniging, waar zij toch vrijwillig (!) veel tijd en energie in hebben gestoken, gaan tegenwerken. Ik hoop maar dat ik het verkeerd begrepen heb en dat de problemen binnenkort de wereld uit zijn en dat iedereen zijn/haar beste beentje voorzet voor onze vereniging.

## ADVERTENTIE

### BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

Email: [gwalter@noord.bart.nl](mailto:gwalter@noord.bart.nl)

Tel 050-312 25 23

Fax 050-318 66 30

**De specialist in het Noorden voor Groningana**



# Waar komt de naam Amel in de familie Dolfin vandaan (I)

Roelof Dolfin, Groningen

Toen ik in 1989 begon met de genealogie van de familie Dolfin bleek me dat Hidde (Hiddo) en Tiemen (Timo), historisch gezien, de meest voorkomende voornamen zijn van de manlijke leden in de familie Dolfin, Dolfijn of Dolfien, hoe de naam ook geschreven mag worden. Aangezien in onze tak van de familie ook de voornaam Amel nogal eens voorkomt, werd ik nieuwsgierig naar de geschiedenis van de "Amelsen".

De eerste Amel Dolfin werd in 1835 geboren als tweede zoon van Aldert Heddes (zich noemende Dolfin, zoals in de huwelijksakte staat) en Hillena (Hilje of Helena) Amels Amels. Hillena is een dochter van Amel Harms Amels en Jantje Aaldriks van Bruggen. Kijkt men in de klapper van overlijdens na 1811 in de Groninger Archieven, dan komt men slechts enkele personen tegen met de achternaam Amels. Bij het onderzoek in de DTB's Kolham e.o. ziet men, dat het er veel meer zouden kunnen zijn. De meesten van de familie Amels hebben, zoals bleek, een andere achternaam aangenomen in 1812, nl. Hartenhof.

Veel akten van naamsaanneming zijn er in de provincie Groningen niet bewaard gebleven. Hier volgen enkelen die betrekking hebben op de naam Amels: uit de akten van naamsaanneming van de gemeente Noorddijk 1812, Gron.Arch. B.S. nr. 220 blijkt dat Hilje Jans voor haar kinderen Amel, Janna, Martje en Frouke de achternaam Amels laat aannemen. In Appingedam 1812, Groninger Archieven B.S. nr. 14, vindt men Roelf Amels, die op 13-1-1812 voor hem en zijn kinderen de naam van Hartenhof gaat aannemen.

Handig voor dit zoekwerk is het boek "Naamsaanneming in Groningen, 1811-1826" van Petronella J.C. Elema. Tijdens het onderzoek kwam ik een zuster van Amel Harms, Martje, tegen. Zij huwde met iemand uit een andere tak van de familie Dolfin, Roelf Tiemens.

Bij de Groninger Archieven werd mij gewezen op het bestaan van de 'collectie Roemeling', een kaartsysteem, waarin vele gezinnen en families zijn vastgelegd van veel plaatsen, o.a. uit het Duurswold.

Hieronder vindt u een fragmentgenealogie van de familie Amels/Hartenhof, waarin u bovengenoemde Amel en Martje tegenkomt in relatie met de familie Dolfin.

I. **Amelinck Hendriks**, geb. Nieuw Scheemda ca. 1637, tr. Schildwolde 28-7-1667 **Aeltien Cornelys**, geb. Schildwolde ca. 1640. Uit dit huwelijk:  
1. Cornelis Amelinks, volgt II.

II. **Cornelis Amelinks** (zn. van I), ged. Schildwolde 18-12-1670, otr. Schildwolde 12-4-1696 **Vrouke Jans**, geb. Westerbroek ca. 1670.

Cornelis Amelinks van Schildwolde ondertrouwt Vrouke Jans van Westerbroek sonder verhinderingen, 1: 22 marty, 2: 29 ditto, 3: 5 april. Hijr van attestatie gepasseert den 12 april 1696,

Uit dit huwelijk:

1. Amel Cornelis, volgt III.
2. Hindrik Cornelis, ged. 2-3-1710.
3. Wobbegien Cornelis, ged. 27-3-1712.
4. Harm Cornelis, ged. 17-3-1715.



III. **Amel**, (gedoopt als **Ameling**) **Cornelis** (zn. van II), ged. Schildwolde 13-5-1706, tr. Kolham 6-5-1742 **Fennechien Gerrits**, geb. Kolham ca. 1715

COLHAM: 1742 Den 6 Majus sijn Amel Corneljes en Vennechien Gerrits beide van Colham na voorgaande proclamata in den heilige houwelijken staet bevestigt  
Uit dit huwelijk:

1. Margijn Amels, ged. Kolham 6-10-1743.
2. Vrouwke Amels, ged. Kolham 21-11-1745.
3. Cornellis Amels, volgt IVa.
4. Geertje Amels, ged. Kolham 19-9-1751, overl. Schildwolde 7-9-1827.
5. Aeltje Amels, volgt IVb.
6. Gerryt Amels, volgt IVc.
7. Harm Amels, volgt IVd.
8. Hindrikje Amels, volgt IVe.
9. Roelef Amels, volgt IVf.

IVa. **Cornellis Amels** (zn. van III), ged. Kolham 17-12-1747, overl. Slochteren 18-6-1819, tr. Kolham 11-5-1783 **Hendrikje Derks**, begr. Kolham 22-3-1804. Uit dit huwelijk:

1. Amel Kornellis, ged. Kolham 17-10-1784, overl. Kolham voor 1786.
2. Amel Kornellis Hartenhof, ged. Kolham 26-3-1786, tr. Slochteren 5-2-1822 Henderkien Hendriks Bos.
3. Derk Kornellis Hartenhof, ged. Kolham 23-12-1787, overl. Kolham 12-4-1817.
4. Fennechien Kornellis Hartenhof, ged. Kolham 8-11-1789, tr. Slochteren 14-12-1819 Pieter Kornelis Meedendorp.
5. Kornelis Amel Hartenhof, ged. Kolham 9-3-1794, tr. 14-12-1819 Wubbina Hindriks Bos.

IVb. **Aeltje Amels Hartenhof** (dr. van III), ged. Kolham 1-2-1754, overl. Slochteren 4-1-1824, tr. Kolham 6-5-1781 **Harm Jannes Cock**, overl. Slochteren 8-3-1844. Uit dit huwelijk:

1. Grietje Cock, ged. Kolham 22-9-1782.
2. Amel Cock, ged. Kolham 3-10-1784.
3. Jannes Cock, ged. Kolham 4-2-1787.
4. Fennegijn Cock, ged. Kolham 1-10-1789.
5. Amel Cock, ged. Kolham 20-5-1792.
6. Hindrikje Cock, ged. Kolham 16-3-1794.
7. Harmannus Cock, ged. Kolham 12-7-1795.

IVc. **Gerryt Amels Hartenhof** (zn. van III), ged. Kolham 4-8-1757, landbouwer, overl. Slochteren 3-3-1818, tr. Kolham 29-4-1792 **Stijntje Alles**, van Slochteren. Uit dit huwelijk:

1. Amel Gerrits Hartenhof, geb. Kolham 12-2-1793, overl. Slochteren 6-7-1828.
2. Alle Gerrits Hartenhof, geb. Kolham 22-2-1795, overl. Kolham 28-3-1825.
3. Fennechyn Gerrits Hartenhof, geb. Kolham 10-9-1797, overl. Kolham 1-11-1824.

4. Pietertje Gerrits Hartenhof, geb. Kolham 29-12-1799, tr. Slochteren 29-4-1828 Jan Ekkes Drijfholt.
5. Pieter Gerrits Hartenhof, geb. Kolham 12-9-1802, overl. Slochteren 26-8-1824.
6. Aaltje Gerrits Hartenhof, geb. Kolham 9-12-1811, overl. Slochteren 10-4-1822.

IVd. **Harm Amels** (zn. van III), ged. Kolham 28-2-1760, landbouwer te Noorddijk, overl. Engelbert 13-3-1799, (bij het huwelijk van zijn zoon Amel moesten burenen en getuigen van zijn begrafenis bevestigen dat hij op 13-3-1799 was overleden.) tr. Engelbert 25-6-1786 **Hillechien** (vaak **Hilje** genoemd) **Jans**, ged. Garmerwolde 26-8-1759, overl. Harkstede 23-7-1816, dr. van Jan Jacobs en Yda Wiltes.

DTB Engelbert : Den 25' Junij zijn hier na drie gewoone kerkkondigingen in den huwelijkenstaat bevestigd Harm Amels van Kolham en Hilje Jans van Engelbert, met attestatie van Kolham.

Uit dit huwelijk:

1. Janna Amels, ged. Noorddijk 5-7-1789.
2. Amel Harms Amels, volgt Va.
3. Martje Harms Amels, volgt Vb.
4. Frouwke Amels, ged. Noorddijk 25-10-1795.

IVe. **Hindrikje Amels Hartenhof** (dr. van III), ged. Kolham 27-6-1762, otr. Kolham 17-5-1792 **Frederik Jans Kars**, geb. Kolham 4-3-1748, overl. Slochteren 1-2-1825. Uit dit huwelijk:

1. Jan Kars, ged. Kolham 10-3-1793.
2. Fennechien Kars, ged. Kolham 21-12-1794.
3. Amel Kars, ged. Kolham 6-11-1796.
4. Abeltje Kars, ged. Kolham 17-2-1799.
5. Klaasje Kars, ged. Kolham 7-9-1800.
6. Frouke Kars, ged. Kolham 24-8-1802.

IVf. **Roelef Amels van Hartenhof** (zn. van III), ged. Kolham 28-10-1767, overl. Stedum 12-9-1840, tr. Weiwerd 10-7-1796 **Eltje Hindriks Harkhuis**. Uit dit huwelijk:

1. Fennechien Roelfs van Hartenhof, geb. Weiwerd 23-4-1797, tr. Winsum 22-10-1830 Jan Jacobs van Kalkar, geb. Zandweer 1797, landbouwer.
2. Amel Roelfs van Hartenhof, ged. Weiwerd 9-6-1799.
3. Abel Roelfs van Hartenhof, ged. Weiwerd 11-1-1801, tr. Kantens 19-7-1834 Anje Freeks Hoek.
4. Gerrit Roelfs van Hartenhof, geb./ged. Stedum 4/12-6-1803, timmerman, tr. Uithuizen 17-2-1830 Jacobje Everts de Wit.

(wordt vervolgd)

#### Ver van huis

Soontje van Hindrik Hindriks & Lammigjen Hindriks woonagtig in de Wildervank en leggende met een schuute torf alhier bij de klappe, geboorn den 5den deses en genoemd Hindrik.

DTB Nieuwolda, doop d.d. 9-11-1738

# De kerkvoogd Jacob Clasen en zijn 32 kinderen

Petronella J.C. Elema

Tijdens een routinecontrole in het doopboek van Uithuizermeeden stuitte ik op de vermelding dat een doop het 31<sup>e</sup> (en even later het 32<sup>e</sup>) kind van een plaatselijke kerkvoogd betrof. Dat leek me wel wat om nader te bezien! Zou het kloppen? Al doende kwam ik een heel eind, maar waarschijnlijk hebben ze ook ongedoopt overleden kinderen meegerekend. En in de eindfase moet er wel met erg grote stappen zijn geteld: dan moeten we bijna wel een bij de geboorte gestorven tweeling invoegen om aan het getal te komen. Maar aangezien hij klaarblijkelijk in 1660 voor de eerste maal trouwde, doch het doopboek van Uithuizermeeden pas tien jaar later begint, gaf dat ook nog wel ruimte voor een half dozijn anoniem gebleven kinderen.

Uit de onvolprezen klappers op de huwelijken bleek bovendien, dat de betrokkene banden met Oosternieland had, en in 1660, ten tijde van wat waarschijnlijk zijn eerste huwelijk was, uit Holwierde kwam. Aangezien daar de DTB pas in 1730 beginnen, en de naam Jacob Clasen niet al te kenmerkend mag heten, voelde ik geen roeping om nog serieus naar zijn afkomst te gaan zoeken.

Tot tweemaal toe, tenslotte, en uit verschillende huwelijken, liet hij een zoon Frerick Alberts Donga dopen. Die zal wel vernoemd zijn naar een (familie-)relatie van die naam, naar gissing de vader van de Albert Donga, van Uithuizermeeden, die aldaar 28-1-1700 ondertrouwde met Marretien Jans, van Holwierde.

Met zoveel kinderen lijkt het weinig twijfel of iemand heeft deze kerkvoogd in zijn kwartieren. Ik houd me aanbevolen voor aanvullingen en verbeteringen.

## Genealogie

**Jacob Clasen**, geb. ca. 1635, in 1660 afkomstig van Holwierde, kerkvoogd te Uithuizermeeden (1682-1701), tr. 1. Oosternieland 23-3-1660 **Annie Tammes**, van de Meden [= Uithuizermeeden], tr. 2. Oosternieland 10-11-1672 **Marretien Allers**, eerder gehuwd geweest met Galtie Jans, tr. 3. **Geertien Alberts**, tr. 4. Oosternieland (beiden van Uithuizermeeden) 23-11-1692 **Engeltien Jans** [ook: **Engeltien a Noijen**, lidmaat op belijdenis (als huisvrouw van de kerkvoogd Jacob Clasen) Uithuizermeeden 6-4-1694.

Jacob moet in 1670, bij de aanvang van de kerkelijke registers van Uithuizermeeden, al lidmaat zijn geweest; direct in 1671-'72 had hij een kwestie met Anje Peters, huisvrouw van Claes Julles. In de Acta Consistorii wordt niets gezegd over de benoeming van plaatselijke kerkvoogden: zijn eerste vermelding als zodanig vond ik op 13/15-9-1682 en 8-12-1682, bij een conflict met de organist mr. Luitien Egberts. Een tweede Jacob Clasen werd als lidmaat aangenomen op 8-3-1687. Ik vermoed dat dit degene is die otr. Uithuizermeeden 23-3-1684 Jacobie Sierts, van Uithuizermeeden. Kinderen uit dat huwelijk zullen zijn geweest:

- \* Anie Jacobs, ged. Uithuizermeeden 28-6-1685 (kind van Jacob Clasen).
- \* Sijrt Jacobs, ged. Uithuizermeeden 6-2-1689 (Jacob Clasen en Jacobiens kind).

De kerkvoogd van die naam werd toen namelijk vrijwel steeds met zijn titel aangeduid, en bovendien was hij in 1686-'87 gehuwd met Geertien Alberts. Zij had, als huisvrouw van de kerkvoogd Jacob Clasen, ruzie met Hijcke Jacobs, de huis-

vrouw van Meerten Clasen, over het verwisselen (met bijbetaling) van een oude voor een nieuwe koperen ketel (Uithuizermeeden, Acta Consistorii, 12-3-1686 en 8-3-1687). Hijcke zou in het voorjaar van 1686 tot lidmaat worden aangenomen, maar om deze ruzie werd dat uitgesteld tot 11-3-1687, direct na de afwikkeling van het conflict.

In eerste instantie had ik aangenomen dat hij dezelfde was als Jacob Clasen, schipper, otr. Oosternieland, tr. Zandweer 10-10-1680 Grietien Jacobs, weduwe van Wigger Jans, te Zandweer. Gezien het bovenvermelde optreden van Geertien Alberts echter neem ik aan dat dit een naamgenoot was. Een huwelijk met Geertien trof ik overigens niet aan.

Uit het eerste huwelijk:

- \* Albert Jacobs, ged. Uithuizermeeden 27-11-1670 (zn. van Jacob Clasen)
- \* Trijnie Jacobs, ged. Uithuizermeeden 19-11-1671 (dr. van Jacob Clasen)

Uit het tweede huwelijk:

- \* Albert Jacobs, ged. Uithuizermeeden 8-3-1674 (zn. van Jacob Clasen)
- \* Diewer Jacobs, ged. Uithuizermeeden 25-7-1675 (dr. van Jacob Clasen)
- \* Frerick Alberts Donga, ged. Uithuizermeeden 23-9-1677 (zn. van Jacob Clasen)
- \* Rijcktien Jacobs, ged. Uithuizermeeden 29-9-1678 (dr. van Jacob Clasen)
- \* Rijcktien Jacobs, ged. Uithuizermeeden 25-1-1680 (dr. van Jacob Clasen)

Uit (waarschijnlijk) het derde huwelijk:

- \* Claes Jacobs, ged. Uithuizermeeden 24-2-1683 (zn. van Jacob Clasen)
- \* Diewerke Jacobs, ged. Uithuizermeeden 27-4-1684 (kerkvooght Jacob Clasens kindt)
- \* Claes Jacobs, ged. Uithuizermeeden 10-4-1687 (kind van de kerkvoogd Jacob Clasen)
- \* Frerick Alberts Donga, ged. Uithuizermeeden 1-1-1690 (kerkvoogd Jacob Clasens soon)

Uit het vierde huwelijk:

- \* Jan Jacobs, ged. Uithuizermeeden 17-9-1693 (zn. van kerkvoogd Jacob Clasen en Engeltien)
26. Peter Jacobs, ged. Uithuizermeeden 6-1-1695 (zn. van de kerkvoogd Jacob Clasen en Engeltien, sijnde zijn ses en twintighste kindt)
  27. Geertien Jacobs, ged. Uithuizermeeden 22-12-1695 (Jacob Klase kerkvoogd en Engeltiens dochter, sijnde zijn 27te kindt)
    - \* Diewerke Jacobs, ged. Uithuizermeeden 23-10-1698 (kerkvoogd Jacob Clasen en Engelen dochter)
  31. Peter Jacobs, ged. Uithuizermeeden 10-10-1699 (Jacob Clasen kerkvoogd en Engele zijn 31 kindt gedoopt)
  32. Arent Jacobs, ged. Uithuizermeeden 25-2-1701 (kerkvoogd Jacob Clasen en Engel zijn 32ste kindt gedoopt)

---

### Ver van huis

Reinder Denekamp, geb. 1804, van Winschoten, is in 1841 matroos aan boord van de kof "Frieslands Gouverneur Van Sijtsama" onder kapitein Auke Hendr. Trip. Bron: De N.V. Friesche Kofscheepsrederij 1839-1850 door G. Groenhof in het jaarboek van het Fries Scheepvaart Museum 1990. Ing. Antonia Veldhuis

## Militie

Antonia Veldhuis en Henk Hartog

De inspiratie tot deze onbekende bron was een artikel dat de heer R.H.C. van Maanen instuurde [zie hierna]. Dezelfde week las ik in Koggenland (NGV verenigingsorgaan van Noord Holland) een stukje van J.P. van den Broek over hetzelfde onderwerp uit een andere bron. Wij zochten hier nog enige op de *Groninger Archieven* aanwezige bronnen bij.

De heer Van den Broek vertelt dat hij in Amsterdam in een boekwinkel op aardige jaarboekjes met de titel "Provinciaal blad voor Noord-Holland" stuitte. Boekjes vol informatie over ambtenaren, markten en andere belangrijke zaken. Een telkens terugkerende rubriek is de bij het hierboven genoemde artikel aansluitende "nationale militie, m.n. signalementstaat der nalatige dienstpligtigen, welke zullen moeten worden opgespoort".

Wij ontdekten dat deze boekjes ook in andere provincies verschenen. In Groningen heet het desbetreffende werkje dan ook "Provinciaal blad voor Groningen". Echter ontbreken daarin bovenstaande staten. Wél wordt jaarlijks in het "Verslag van den toestand der provincie Groningen" bericht over zaken aangaande de Militie. En af en toe worden ook bijzondere gevallen uitgebreid behandeld. Het gaat dan meestal om uitspraken van de Militieraad in hoger beroep.

In het Archief van de Commissaris des Konings in de provincie Groningen [toegang 800] vindt men de Lotingsregisters 1863-1929 voor de Nationale Militie [inv.nrs. 5626-5825] en Inschrijvingsregisters 1880-1941 [inv.nrs. 5826-5966]. In hetzelfde archief vonden wij ook ingekomen stukken bij de afdeling militaire zaken over de periode 1814-1823 [inv.nrs. 617-771]. Ook in de verschillende gemeente-archieven is veel – hoewel in de ene gemeente meer aanwezig is dan in de andere – te vinden over Lotingsregisters en Inschrijvingsregisters, verlening van militaire verlofpassen (waarin "staat van dienst", en ook "bekomen wonden, gedane veldtogten en bijzondere daden, eereteekenen") en correspondentie over militaire zaken. Een kort onderzoek in de verschillende inventarissen (aanwezig in de bibliotheek van de *Groninger Archieven*) kan hierbij helpen.

Zo bevat het secretarie-archief van de gemeente Groningen [toegang 1399, inv.nr. 10586, Uitgaande missiven voor de Nationale Militie, vanaf 1846] (uittreksels van) brieven aan ministeries en andere gemeentes, waarin nadere gegevens over bepaalde personen wordt gevraagd. Daarin zitten bijvoorbeeld lijsten met namen van lieden die naar Oost-Indië zijn vertrokken (met datum waarop en met welk schip).

In de krant(en) staan vooral in de jaren 1815-1830 met grote regelmaat mededelingen en oproepen aangaande militaire zaken. Zo verscheen in de *Provinciale Groninger Courant* van 14 maart 1820 een oproep "Omtrent het in de wapens komen der reserve van 1819". Zo'n 76 met name genoemde mannen worden opgeroepen "zich op den eersten april aanstaande, des middags ten 12 uren, te bevinden op het Groote Kerkhof, voor het Provinciehuis, te Groningen". En op 22 september 1820 moeten de volgende "achtergeblevene verlofgangers der Nationale Militie" zich melden: Klaas Jans Visser, Pieter Meintjes Smit, Hindrik Wierds ten Have, Jan Harms, Jan Alberts Dusselaar, Abel Jans Roelfsema, Frans Marka, Hendrik Lollinga en Tewe Jans Dik. Een langere lijst is (soms) te vinden in de eerdergenoemde correspondentie van de provincie [toegang 800, bv. inv.nr. 721, nr. 628, d.d. 30-9-1820, ingekomen stukken bij de afdeling militaire zaken].

In het archief van de Militieraad [toegang 1145] vindt men naast wat correspondentie voornamelijk "nominative staten" (lijsten met namen) van militairen, die gedeserteerd zijn, oneervol ontslagen zijn, bij rechterlijke vonnissen "van den militairen stand" vervallen zijn verklaard, of tijdelijk geen dienst meer mochten nemen in het leger. Het betreft hier landelijke lijsten, die per jaar werden opgemaakt. De lijsten lopen van 1821-1828 en 1844-1915.

In de eerste jaren 1821-1828 [inv.nr. 22] gaat het om deserteurs. De datum van desertie wordt vermeld.

Met name in de jaren 1844-1862 [inv.nrs. 23-26] geven de lijsten veel informatie: vermeld worden de geboorteplaats en -datum, het legeronderdeel en de rang van de betrokkene, en de "straf" die hij kreeg opgelegd. Ook bijzondere kenmerken (lidtekens, pokdalig, tatouages, neger) worden vermeld.

De lijsten uit de jaren 1858-1862 [inv.nrs. 27-31] geven de meeste informatie: namen ouders, geboorteplaats en -datum, legeronderdeel, stamboeknummer, datum ontslag, en de lichterding van de betrokkene.

Vanaf 1863 [inv.nrs. 32-82 ontslagenen en inv.nrs. 83-115 geschorsten] zijn de staten veel minder uitgebreid: slechts geboorteplaats en -datum, legeronderdeel en datum einde schorsing worden vermeld.

## Groningers die in 1859 niet aan hun dienstplicht hadden voldaan

R.H.C. van Maanen

Genealogische informatie kan uit vele bronnen worden gedistilleerd, dus niet alleen uit bevolkings- en burgerlijke standregisters. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de rollen van de (rustende) schutterij en de militie. Per ingeschrevene staan het lotingsnummer vermeld, een signalement, geboortedatum en -plaats, verblijfplaats en gegevens betreffende zijn ouders. In enkele gevallen staat iets extra's als bijvoorbeeld de naam van de voogd. Vooral voor de eerste helft van de negentiende eeuw als de bevolkingsregisters niet tot nauwelijks aanwezig zijn, verkrijgen we zo de gewenste informatie over verblijfplaatsen en over geboortedata en -plaatsen, in sommige gevallen nauwelijks terug te vinden. Ook toen voldeed niet een ieder aan zijn dienstplicht en de rijksoverheid deed er alles aan om de betrokkenen op te sporen. Een mooi voorbeeld hiervan is een gedrukte lijst uit 1859.

Op 18 november 1859 stuurde de Gelderse Staatsraad oftewel de Commissaris des Konings aan alle gemeenten binnen zijn provincie een gedrukte lijst van personen die niet voldaan hadden aan de oproep voor de vervulling van de nationale militie, lichterding 1859. De Staatsraad had deze lijst samengesteld aan de hand van opgaven uit de overige provincies. In de 19e eeuwse gemeentearchieven is over het algemeen correspondentie aanwezig over de individuele personen, zodat dit soort algemene opgaven een 'kapstokfunctie' kunnen hebben voor verder onderzoek.

De personen die in 1859 voor de provincie Groningen werden vermeld, waren op één na allen zeeman op de grote vaart. Triest genoeg waren drie daarvan bij een scheepsramp omgekomen. [Bron - Archief gemeente Est en Opijnen 1807-1924, inv.nr. 640 (Streekarchivariaat West-Betuwe locatie Neerijnen)].

**Hendrik Jan Deltour**, geb. Groningen 26-10-1840, beroep buitenvaarder. Laatst bekende woonplaats was Groningen en hij verbleef nu met onbekende verblijf-

plaats op zee. Ouders: voerman Petrus Josephus Deltour en Engelina Wenckebach, echtelieden te Groningen. Lotingsnummer 321 van 1859.

**Johannes Luister**, geb. Emden 7-11-1840, beroep buitenvaarder. Laatst bekende woonplaats Groningen, hij verbleef nu met onbekende verblijfplaats op zee. Signalement: ovaal aangezicht, plat voorhoofd, bruine ogen, gewone neus, kleine mond, spitse kin en blond(e) hoofdhaar en wenkbrauwen. Ouders: vader onbekend, moeder de te Groningen wonende baker Johanna Luister. Lotingsnummer 437 van 1859.

**Hindrik Kiel**, geb. Leens 25-2-1840, beroep buitenvaarder. Hij was op 8 juli 1858 met het tjalkschip *Fokkina* onder kapitein Waterborg van Zoutkamp (Ulrum) vertrokken naar Yorthshields; men vermoedde dat het schip was vergaan. Ouders: de te Leens wonende kleermaker Derk Kiel en de overl. Anna Rosina Catharina Noordhuis. Lotingsnummer 21 van 1859.

**Berend Neut**, geb. Ulrum 4-9-1840, beroep buitenvaarder. Laatst bekende woonplaats Ulrum. Hij was begin september 1858 met het schip *Roelfina Gezina* onder kapitein Jan Bolhuis van Rotterdam vertrokken naar Libau, maar men vermoedde dat het schip op de terugreis was vergaan. Signalement: smal aangezicht, rond voorhoofd, bruine ogen, gewone neus en mond, ronde kin en bruin(e) hoofdhaar, wenkbrauwen met 'star' op het linkeroog. Ouders: de overl. Lammert Berends Neut en de te Ulrum wonende bestelster van goederen Remke Jeltjes Bulthuis. Lotingsnummer 17 van 1859.

**Haiko Kampinga**, geb. Meeden 17-10-1840, beroep buitenvaarder. Verbleef nu op zee aan boord van het kofschip *Annechiena* onder kapitein E.S. van der Wijk. Ouders: wegarbeider Luitjen Jacobs Kampinga en Evert Heikes Kars, beide wonende te Meeden. Lotingsnummer 6 van 1859.

**Remmelty Engelsman**, geb. Veendam 9-10-1836, beroep buitenvaarder. Verbleef met onbekende verblijfplaats op zee. Signalement: ovaal aangezicht, kort voorhoofd, blauwe ogen, spitse neus, gewone mond, rond kin en blond(e) hoofdhaar en wenkbrauwen. Ouders: de te Veendam wonende arbeider Hindrik Rommelts Engelsman en de overl. Grietje Hindriks Kamphuis. Lotingsnummer 136 van 1855.

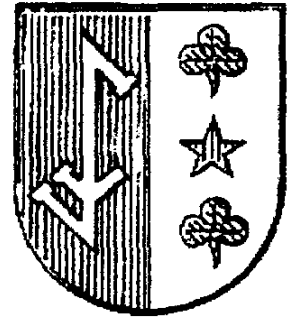
**Oomko Roosjen**, geb. Veendam 23-6-1839, beroep looiersknecht. Laatst bekende woonplaats Winschoten, maar hij was inmiddels bij arrest van het provinciaal gerechtshof van Groningen op 9 juni 1859 veroordeeld tot vier jaar gevangenisstraf en in hechtenis genomen. Signalement: ovaal aangezicht, hoog voorhoofd, blauwe ogen, spitse neus, gewone mond, ronde kin en bruin(e) hoofdhaar en wenkbrauwen. Ouders: landbouwer Harm Ooskes Roosken en Hillechien Harms Schaap, echtelieden te Veendam. Lotingsnummer 159 van 1858.

**Harm Veentjer**, geb. Wildervank 7-11-1837, beroep buitenvaarder. Laatst bekende woonplaats Wildervank en hij was nu aan boord van het schip de *Harmonie* onder kapitein Lever op weg naar de Oostzee. Signalement: klein aangezicht, ovaal voorhoofd, blauwe ogen, gewone neus, grote mond, ronde kin en bruin(e) hoofdhaar en wenkbrauwen. Ouders: wever Roelf Harms Veentjer en Geesjen Jurjens Kooringa, echtelieden te Wildervank. Lotingsnummer 59 van 1856.

**Joris Bok**, geb. Wildervank 2-12-1839, beroep buitenvaarder. Laatst bekende woonplaats Onstwedde en naar men vermoedde was het schip waarop hij voer vergaan. Signalement: rond aangezicht, plat voorhoofd, blauwe ogen, spitse neus, gewone mond, ronde kin en blond(e) hoofdhaar en wenkbrauwen. Ouders: de overl. Pieter Jans Bok en de Stadskanaal wonende IJsina Ferwerda. Lotingsnummer 20 van 1858.

# Het "Gronings" voorgeslacht van een Rotterdamse stadsjongen

Cornells Nienoord



## Voorwoord

Hier volgt een kwartierstaat van een Rotterdamse jongen, die van vaderskant nog vol zit met Gronings bloed en zich dan ook nog Gronings voelt. Hij stamt af van een echt Gronings geslacht, waarvan de naam afkomstig is van een Groningse kapitale boerderij in Toornwerd, met de naam "Nienoord". Met een beklaming van niet minder dan 55 bunders, 66 roeden en 68 ellen groen- en bouwland. Zijn voorouders waren eigenaar en bewoners van deze boerderij van 1767 tot 1825. Om deze reden wil hij voor de Groningse afdeling van de NGV graag acht generaties van zijn Groningse voorouders publiceren in dit afdelingsblad. Gewoon omdat hij zich als geboren Rotterdammer aangetrokken voelt tot het Groninger land.

1. **Cornelis Nienoord**, geb. Rotterdam 28-6-1947, meubelmaker en kleinhandelaar in meubelen te Rotterdam, na 1976 gemeente-ambtenaar.  
tr. (1) Rotterdam 1-12-1972 met **Johanna Kraaijenstein**, geb. Rotterdam 12-6-1950, modinette te Rotterdam, dr. van Pieter Kraaijenstein en Johanna Antonia Helma Schenk. Dit huwelijk is ontbonden te Rotterdam op 15-8-1977. Uit dit huwelijk: *Monique*, geb. Rotterdam 27-6-1975.  
tr. (2) Rotterdam 12-1-1983 met **Tieni Engelman**, geb. Rotterdam 14-2-1950, verkoopster te Rotterdam, dr. van Antoon Engelman en Adriana Bakker. Uit dit huwelijk: *Tamara*, geb. Rotterdam 25-8-1983 en *Arina Corlijn*, geb. Rotterdam 8-10-1987.
2. **Jan Nienoord**, geb. Oude Pekela 23-6-1905, boekhouder te Rotterdam, overl. Rotterdam 23-3-1959; tr. Rotterdam 8-4-1942 met
3. **Nelia Vervoort**, geb. Schiedam 18-9-1917, verkoopster in banketwaren te Schiedam, overl. Rotterdam 16-6-1985. Uit dit huwelijk: a. *Duurt Nienoord*, geb. Rotterdam 24-8-1943, instrumentmaker, tr. Arnhem 13-8-1969 met Charlotte Cornelia Hendrika Liesting, geb. Arnhem 19-3-1947, dr. van Hendricus Liesting en Cornelia Overeem; b. *Cornelis Nienoord* (zie: 1.)
4. **Pieter Nienoord**, geb. Onderdendam 17-3-1869, koopman en hotelier te Oude Pekela, overl. Rotterdam 22-12-1957, tr. Oude Pekela 24-11-1898 met
5. **Fennechina Jacoba Hazelhoff**, geb. Oude Pekela 29-7-1873, overl. Rotterdam 3-3-1953.
8. **Duurt Nienoord**, geb. Onderdendam 8-1-1832, landbouwer op de boerderij "de Delthe" te Stitswerd, later vermoedelijk houthandelaar, overl. Oude Pekela 19-5-1893, tr. Delfzijl 13-6-1866 met
9. **Jantje Bruggers**, geb. Geefswear 29-2-1836, overl. Winschoten 5-9-1909.
10. **Geert Hazelhoff**, geb. Oude Pekela 16-6-1850, aannemer en timmerman, overl. Oude Pekela 18-3-1902, tr. Winschoten 18-6-1873 met
11. **Roelfien Flink**, geb. Winschoten 14-10-1846, overl. Oude Pekela 20-5-1904.



16. **Jan Simons Nienoord**, geb./ged. Rasquert 3/22-8-1802, herbergier te Onderdendam in 't Regthuis aldaar, later landbouwer op de boerderij "de Delthe" te Stitswerd, overl. Kantens 19-1-1852, begr. op het kerkhofje te Menkeweer, tr. Bedum 21-5-1825 met
17. **Koopke Duurts**, geb. Hoogemeeden 19-4/13-5-1792, herbergierster te Onderdendam in 't Regthuis aldaar, overl. Kantens 3-12-1859, begr. op het kerkhofje van Menkeweer.
18. **Pieter Lammerts Bruggers**, ged. Zuidbroek 4-5-1785, landbouwer te Zuidbroek en Weiwerd, overl. Delfzijl 7-1-1860, tr. Delfzijl 5-5-1815 met
19. **Bouwke Hendriks Steenhuis**, ged. Weiwerd 7-12-1794, overl. Farmsum bij Delfzijl 2-7-1880.
20. **Folkert Hazelhoff**, geb. Hoorn bij Wedde 24-5-1821, timmerman te Oude Pekela, overl. Oude Pekela 20-3-1882, tr. Oude Pekela 5-5-1846 met
21. **Fennigje Delhaas**, geb. Sappemeer 15-10-1821, naaister te Oude Pekela, overl. Oude Pekela 24-2-1907.
22. **Roelf Jans Flink**, geb./ged. Winschoten 21-5/3-6-1810, huisverver te Winschoten, overl. Oude Pekela 20-11-1894, tr. Scheemda 6-5-1831 met
23. **Trijntje Roelfs Heideman**, ged. Westerlee 17-11-1809, overl. Winschoten 13-12-1892.
  
32. **Simon Reintjes Nienoord**, ged. Toornwerd 3-4-1769, landbouwer op de boerderij "Azinga" te Rasquert, overl. Westerwijtwerd 21-5-1846, tr. Uithuizen 23-4-1796 met
33. **Antje Jans de Vries**, ged. Uithuizen 16-8-1778, overl. Baflo 21-6-1820.
34. **Duurt Klaassens**, ged. Zuidhorn 13-10-1737, landbouwer te Hogemeeden, overl. Lagemeeden 4-7-1802, tr. Zuidhorn 12-1-1783 met
35. **Antje Klaassens**, ged. Noordhorn 26-12-1754, overl. Aduard 24-7-1824.
36. **Elzo Harberts Bruggers**, ged. Bellingwolde 20-1-1758, landbouwer te Zuidbroek, overl. Zuidbroek 29-4-1834; tr. (2) Zuidbroek 11-12-1799 met **Uindina Johanna Uniken**, tr. (1) Zuidbroek 24-10-1783 met
37. **Eelbring Pieters**, ged. Bellingwolde 30-7-1758, overl. Zuidbroek 21-4-1790.
38. **Hindrik Jans Steenhuis**, ged. Termunten 4-2-1764, landbouwer te Weiwerd, hij was in 1808 lid van het gemeentebestuur van Farmsum, overl. Termunten 5-3-1814, tr. huwelijkscontract (hc) Weiwerd 25 mei 1791 met
39. **Elisabeth Fokkes Brouwers**, geb./ged. Weiwerd 13/20-3-1774, overl. Termunten 9-3-1814.
40. **Geert Hazelhoff**, ged. Wedde 25-12-1777, landbouwer, overl. Hoorn bij Wedde 26-8-1857, tr. Wedde 12-4-1807 met
41. **Anna Kleun**, geb./ged. Onstwedde 19/23-3-1787, overl. Wedde 12-2-1866.
42. **Pieter Gilles Delhaas (Delhorst)**, ged. Sappemeer 4-12-1774, wever te Sappemeer, overl. Oude Pekela 3-4-1829, tr. Sappemeer 2-3-1815 met
43. **Wea Hindriks de Jonge**, ged. Oude Pekela 29-2-1784, arbeidster, overl. Oude Pekela 20-6-1873; zij tr. (1) (ondertr. Oude Pekela 31-10-1807) met **Eildert Jans Tor**.
44. **Jan Everts Flink**, geb./ged. Flinsterwolde 17/31-10-1784, huisverver te Winschoten, overl. Winschoten 27-11-1846, tr. Winschoten 15-3-1807 met
45. **Japien Roelofs Brons**, van Borgercompagnie, geb. ca. juni 1767, overl. Winschoten 26-9-1843.

46. **Roelf Dreuwes Heidenman**, van Oude Pekela, geb. ca. 1763, landbouwer te Westerlee, overl. Westerlee 29-3-1850; tr. Westerlee 15-8-1800 met
47. **Grietje Hindriks**, geb./ged. Westerlee 7/14-8-1774, overl. Westerlee 22-11-1864.
64. **Reintje Simens Nienoord**, geb. ca. 1730, landbouwer op de boerderijen "Nienoord" en "Schuilenborg" te Toornwerd, overl. Toornwerd 16-3-1807, zn. van Simen Jans en Stijntje Klaassen; tr. (1) Middelstum 9-11-1756 met **Grietje Jacobs**, overl. ca. 1763, dr. van Jacob Jans Boerema en Grietje Nanninga; tr. (2) Middelstum 28-2-1768 met
65. **Jantje Ennes**, ged. Rasquert 18-10-1743, dr. van Enne Hendriks en Tjaakje Cornelis.
66. **Jan Jans de Vries**, geb. Grijskerk 3-2-1754, landbouwer op de boerderij "Tettema" te Uithuizen, overl. Uithuizen 5-6-1812, zn. van Jan Alderts en Antje Jannes; tr. Uithuizen 21-12-1777 met
67. **Stijntje Jans Berghuis**, ged. Uithuizen 6-4-1755, overl. Uithuizen 31-1-1838, dr. van Jan Sijmons (de zoon van Simen Jans (= nr. 128)) en Engeltje Aybels.
68. **Klaas Eites**, ondertr. Zuidhorn 3-12-1729 met
69. **Stijntje Duurts**, geb. Oldekerk, ged. Niekerk 14-6-1705, dr. van Duurt Jacobs en Agnietje Luurts.
70. **Klaas Meines**, ged. Noordhorn 26-9-1728, arbeider te Noordhorn, zn. van Meine Hendriks en Anje Cornelis; tr. Noordhorn 28-3-1753 met
71. **Koopke Pieters**, ged. Aduard 15-8-1722, dr. van Pieter Hendriks en Trijntje Hendriks.
72. **Harbert Elses Bruggers**, van Vriescheloo, zn. van Elso Bruggers en Tettie Ockes; tr. Bellingwolde 12-12-1750 (hc aldaar 8-12-1751) met
73. **Remke Hillenius**, ged. Bellingwolde 25-11-1731, dr. van Hillenius Elleri en Epke Hommes.
74. **Pieter Lammerts**, ged. Bellingwolde 21-9-1727, zn. van Lammert Hanssen en Elizabet Jans; tr. (2) Bellingwolde 17-6-1764 (hc aldaar 15-6-1764) met **Eppijn Luikens**, tr. (1) Bellingwolde 6-6-1756 (hc Zuidbroek 6-5-1756) met
75. **Jantje Eppes**, geb./ged. Zuidbroek 19/26-6-1735, dr. van zijvest Eppo Hommes en Eelberen Sibolts.
76. **Jan Harms Steenhuis**, ged. Termunten 11-5-1732, landbouwer te Termunten, in 1791/92 aldaar zijvest, overl. Termunten 5-3-1805, zn. van Hindrik Jans Steenhuis en Etjen Jans Petrejus; tr. (1) hc Termunten 12-5-1756 met **Remske Loerts**, dr. van Loert Rigters; tr. (3) hc Termunten 28-5-1767 met **Eelke Fokkes**, dr. van kerkvoogd en zijvest Focke Nantjes en Anna Richtes, tr. (2) hc Termunten 30-10-1760 en voor de kerk aldaar op 2-11-1760 met
77. **Bouwke Jans**, afkomstig van Siddeburen, overl. Termunten voor 1767, dr. van Jan Harms Mulder en Catharina Jans.
78. **Fokke Loewerts**, van Termunten, landbouwer te Weiwerd, overl. Weiwerd 10-6-1782, zn. van Loert Rigtes en Klaasijn Waldriks; tr. hc Weiwerd 25-9-1771 met
79. **Trijntje Pieters**, van Weiwerd, overl. Weiwerd 28-3-1782, dr. van Pieter Lubberts en Lijsabeth Jans.
80. **Lucas Engberts Haselhof**, ged. Wedde 9-8-1739, overl. Hoorn bij Wedde 3-9-1807, zn. van Engelbartus Folkerts en Ettina Doedina Schelt(en)s; tr. Wedde 16-4-1769 met

81. **Grietje Geerts**, geb. ca. 1739, overl. Hoorn 18-1-1826.
82. **Jan Jans Kleun(en)**, van Meppen (Dld.), geb. ca. 1750, arbeider, overl. Wedde 27-10-1833; tr. (2) met **Hilligje Egberts**, tr. (1) Onstwedde 26-4-1780 met
83. **Grietje Hindriks Bokeren**, van Oldenharen (Dld.).
84. **Gilles Pieter Delhaas**, geb. Eupen (Limburg) ca. 1734, wever, overl. Hoogezand 4-11-1825, zn. van Pieter Delhaas, fabrikant, en Goedje Jona, tr. Hoogezand 10-5-1761 met
85. **Leentje Willems Rusius**, ged. Hoogezand 6-5-1731, overl. Hoogezand 5-9-1819, dr. van Willem Rusius en Lammigjen Hindriks.
86. **Hindrik Esders de Jonge**, geb. Meeden Jacobi 1743, overl. Oude Pekela 1799, zn. van Edzert Jans en Wija Melles, tr. Oude Pekela 16-5-1779 met
87. **Fennegien Boelens**, ged. Oude Pekela 18-1-1756, overl. Oude Pekela 29-3-1838, dr. van Boele Roelfs, schipper, en Mensien Jans; zij tr. (2) hc Oude Pekela 14-6-1804 (otr. Oude Pekela 19-5-1804) met **Willem Hindriks (Blaauw)**.
88. **Evert Jans Flink**, ged. Finsterwolde 31-3-1752, zn. van Jan Willems en Lisabeth Philips, tr. (otr. Finsterwolde 30-5-1784) met
89. **Hilje Egges**, ged. Finsterwolde 7-11-1756, dr. van Egge Berents en Nieske Berents.
90. **Roelof Berends**, te Borgercompagnie, tr.
91. **Sijtske Hielkes**.
92. **Driewes Roelfs**, ged. Westerlee 29-7-1736, zn. van Roelf Driewes en Frouwke Jacobs; tr. (2) hc Oude Pekela 14-5-1774 met **Krijnje Willems**; tr. (1) Winschoten 9-4-1762 met
93. **Antke Tammes**, ged. Beerta 24-4-1740, dr. van Tamme Jans en Trijntje Jans.
94. **Hinderk Alderts**, ged. Westerlee 18-1-1733, begr. Westerlee 18-12-1778, zn. van Aldert Hindriks en Grietje Luitjes, tr. Westerlee 21-3-1765 (hc zelfde datum) met
95. **Janna Freerks**, ged. Westerlee 15-2-1741, begr. Westerlee 20-11-1793, dr. van Frerik Haykens en Trijntje Everts; zij tr. (2) Westerlee (ondertr. Westerlee 12-3-1780) met **Koert Koerts** van Winschoten.

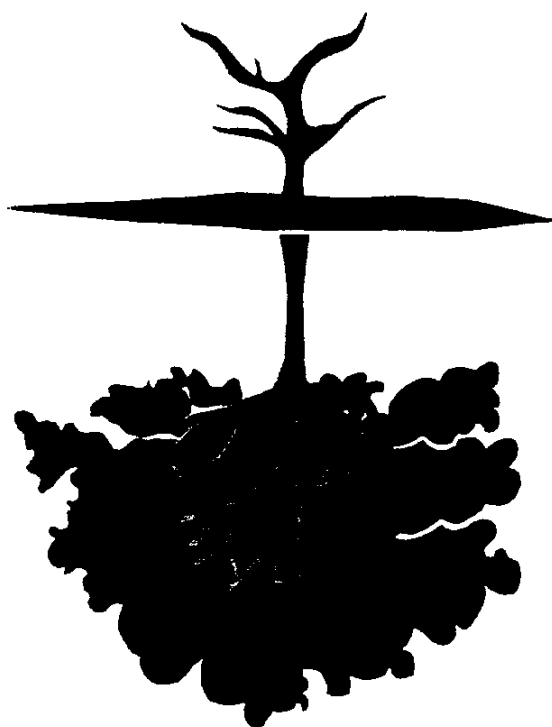
Nog enkele opmerkingen bij mijn kwartierstaat.

De ouders van Simen Jans (= nr. 128; zie bij nr. 64) zijn:

(256) **Jan Sijwerts**, geb. ca. 1648, landbouwer op de heert 't Berghuis ('t Barckhuis) te Menkeweer, overl. ca. 1708, tr. (1) Stitswerd 8-11-1678 met **Trijntje Jacobs** en tr. (2) met (257) **Jantien Reinders**, overl. na 1711, dr. van Reintie Simons en Bouke Boer, van 1665-1701 landbouwers op de boerderij "Nieuw-Zuidwenda" te Stitswerd.

De vader en moeder van Jan Sijwerts zijn zo goed als zeker **Sijwert Luies** en **Trijnie Janssen** uit Bedum. Het DTB-boek van 1639 vermeldt een huwelijksinschrijving van dit echtpaar, dat zes (vermoedelijk zeven) kinderen kreeg, waarvan Jan de vierde was. U kunt mij een plezier doen met op- of aanmerkingen en aanvullingen vanuit het Groningse land. Vooral gegevens over Sijwert Luies en Trijnie Janssen uit Bedum met hun kinderen: Lui geb. ca. 1642, Trijnie geb. ca. 1643/45, Syrdt geb. ca. 1646, Jan geb. ca. 1648, Siwert geb. ca. 1650, Claes geb. ca. 1653 en Anje geb. ca. 1655 zijn welkom.

# U begint bij de wortels



## U eindigt bij *COPYRIGHT!*

Kerklaan 49-51  
Groningen  
050-5714666

*COPYRIGHT!*

*Uw partner in opmaak & repro*

Osloweg 97a  
Groningen  
050-3188034

[www.copy-right.nl](http://www.copy-right.nl)

## Van en over de Contactdienst: de weg naar internet

T.K.J. Wagenaar, CALS NGV-afdeling Groningen

Eind 1999 werd in een vergadering van alle medewerkers van de Contactdienst het belang benadrukt van de raadpleging van de gegevens van de Contactdienst via internet. Vraag was ook of daarmee nieuwe deelnemers gevonden zouden kunnen worden. Tot dan toe werd van internet alleen de e-mailfunctie gebruikt voor het versturen van GCI-bestanden, het doorgeven van gegevensmutaties van deelnemers en correcties in verband met de standaardisatie van plaatsnamen. Ook diverse CALS'en bleken echter al een deel van hun correspondentie via e-mail te voeren. Beschikbaarheid van de Contactdienst op internet zou aansluiten bij de opkomst van talloze zoeksystemen op internet die door de geïnteresseerden geheel zelfstandig op elk moment en vanaf elke plek gebruikt kunnen worden.

De vaste bestuurskern van de Contactdienst besloot in overleg met de portefeuillehouder in het hoofdbestuur tot een experiment om de "nieuwe" mogelijkheden uit te testen. Ook zou worden nagedacht over beleidsmatige aspecten als organisatie, kosten, privacywetgeving, waarborgen tegen misbruik en veranderingen ten opzichte van de huidige werkwijze.

Vrijwilligers met benodigde kennis over het ontwikkelen van dit soort toepassingen op internet dienden zich na een interne uitvraag niet aan, zodat uiteindelijk door een van de leden van de vaste bestuurskern van de Contactdienst een poging werd gedaan om – als eerste start – de huidige formulieren van de Contactdienst op een internetpagina te zetten. Automatiseringstechnisch heeft het niet veel om het lijf, maar het is nu al wel mogelijk om iemand geheel zelfstandig een gestandaardiseerde vraag aan de Contactdienst te laten stellen op het moment dat en op de plek die hem of haar uitkomt. Kijkt u maar eens op <http://go.to/contactdienst>.

Als u een vraag wilt stellen, dan vult u het desbetreffende formulier in en verzendt dit. Als u zelf wilt deelnemen, dan vult u simpelweg het registratieformulier in en klikt op verzenden. Nog steeds geldt de regel "voor wat hoort wat"; in dit verband wil dat zeggen dat de goede werking van de Contactdienst afhankelijk is van de deelnemers. Als u dus iets vraagt, laat dan tevens de resultaten van uw eigen onderzoek registreren.

De sluiting van het laatste *Gens Data* Bulletin Board van de afdeling Computergenealogie heeft ook tot gevolg dat de Contactdienst niet meer on-line kan worden geraadpleegd. Dit gemis is van verschillende kanten signaleerd en het heeft de gang van de Contactdienst naar internet in een stroomversnelling gebracht. Ondersteund door enkele deskundigen van de afdeling Computergenealogie bereidt de Contactdienst zijn interactieve aanwezigheid op internet voor.

Er wordt in stappen gewerkt naar de mogelijkheid om de bestanden interactief te raadplegen (dus vragen te stellen) en gegevens interactief in te zenden (dus deel te nemen).

De Contactdienst werkt thans met postadressen. Het ligt voor de hand om op internet met e-mail adressen te gaan werken, want daardoor kan de gebruiker van de Contactdienst (de vragensteller) rechtstreeks elektronisch contact opnemen met de gevonden deelnemer aan de Contactdienst.

Zodoende kan de Contactdienst zelf ook elektronisch contact onderhouden met zowel gebruikers van als deelnemers aan de dienst, waardoor het gebruik van briefpapier, enveloppen en postzegels kan vervallen. Dat wil niet zeggen dat u, als u (nog) geen e-mail adres heeft of dat niet zou willen, niet meer zou kunnen deelnemen.

Integendeel, er wordt ook gewerkt aan een oplossing op dezelfde manier als destijds bij het BBS: indien een deelnemer niet over e-mail beschikt, zal via een apart kanaal het postadres worden doorgegeven. Dat houdt in dat postadressen van deelnemers niet zichtbaar zullen zijn op internet.

Zover is het echter nog niet; vooralsnog komen alleen gegevens van deelnemers met een e-mail adres op internet. En u kunt ook altijd op de gewone manier terecht bij de Contactdienstmedewerker in de afdeling (CALs) met vragen of voor nieuwe of aanvullende gegevens.

Wij vragen de huidige deelnemers (voor zover zij beschikken over een e-mail adres) om dat aan te melden. U kunt dat doen op <http://www.contactdienst.nl>. Opgave van uw e-mail adres impliceert uw toestemming om uw gegevens op internet raadpleegbaar te maken. Deelnemers die niet willen dat hun gegevens op internet raadpleegbaar zullen zijn – ook zij die niet over een e-mailadres beschikken – dienen dat schriftelijk op te geven aan de Contactdienst, Postbus 19114, 3501 DC Utrecht.

De Contactdienst gaat er echter vanuit dat geen enkele deelnemer daartegen bezwaar zal maken, immers de gegevens waren al jaren raadpleegbaar via de Gens Data Bulletin Boards. In feite wordt deze techniek vervangen door een geavanceerder techniek, met als bijverschijnsel om het eens populair te zeggen “een veel bredere toegangsdeur voor degenen die van de Contactdienst gebruik willen maken”. Deelnemen aan de Contactdienst betekent in de toekomst dus altijd dat de ingezonden gegevens via internet zullen kunnen worden geraadpleegd.

Het aanmelden van e-mail adressen is de eerste stap op de weg van de Contactdienst naar internet. De tweede stap betreft de raadpleegbaarheid van de bestanden. Dit wacht op de “zoekmachine”, waarvoor de Contactdienst de specificaties heeft opgesteld en die ontwikkeld wordt door deskundigen van de afdeling Computergenealogie.

De derde stap betreft het inzenden van gegevens in het formaat dat door de Contactdienst wordt gehanteerd. Zodra hierover meer mee te delen is, valt dat vanzelfsprekend ook weer op deze plaats te lezen.

Heeft u verdere vragen of opmerkingen? U kunt bij de CALs terecht (voor adres zie laatste bladzijde).

---

## Alle@@| digit@@|

Antonia Veldhuis



Op de op 1 augustus jl. bijgewerkte digitale bestanden voor genealogen stonden weer diverse nieuwe bronbewerkingen (<http://genea-knowhownet>, zie ook artikel *Gens Nostra* juli/augustus 2000 blz.

408 e.v. door Herman de Wit). Gevoegd bij de tientallen die al te koop/ te downloaden zijn komt Groningen op een respectabel aantal. Wij noemen als nieuwen:

**Midwolda:** Rechterlijk Archief 1596-1811 door Abels en Wagenaar, informatie: [seboabels@hotmail.com](mailto:seboabels@hotmail.com).; **Zuidbroek:** lidmaten 1701-1811 zijn volledig en met alle opmerkingen getranscribeerd door Fred Boer, informatie [fhboer@hetnet.nl](mailto:fhboer@hetnet.nl);

**Bellingwolderschans:** huwelijken 1710-1811, huwelijkscontracten (hc) 1710-1811 en dopen 1710-1811; **Blijham:** hc 1709-1763; **Meeden:** dopen 1701-1811 en overlijden 1636-1649 en 1760-1811; **Nieuwe Pekela:** hc 1705- 1811, dopen 1704-1811, overlijden 1808-1811 en begraven 1806-1810; **Zuidbroek:** dopen

1701-1811; deze zijn gemaakt door G.W. Spelde en bij hem te koop., informatie: [gwspelde@inn.nl](mailto:gwspelde@inn.nl).

Voor de Groningers met Friese voorouders: op [www.friesarchiefnet.nl](http://www.friesarchiefnet.nl) staan de huwelijken vóór 1811 van Achtkarspelen, Doniawerstal, Gaasterland, Hem. Oldeferd, Hindeloopen, Lemsterland, Ooststellingwerf, Opsterland, Sloten, Smallingerland, Staveren, Tietjerksteradeel, Weststellingwerf en Workum. Als alle gemeenten ingevoerd zijn volgen de dopen voor 1811.

De beloofde bijdrage over [www.GroningerArchiefNet.nl](http://www.GroningerArchiefNet.nl) komt in de volgende HDP.

---

## Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Eilko van der Laan



**Groninger kwartierstatenboek deel 2**, onder red. van R.H.

Alma, F.J. Ebbens, T.K. Glas, E.J. Keijer † en R. van der Leij, Groningen 2001, 668 pag., met uitgebreide index en lijst van samenstellers, f 75,00

Het boek bevat 300 kwartierstaten van Groninger families beginnend bij de familie Aardappel en eindigend met de kwartierstaat Zijlman. Het eerste exemplaar werd op de landelijke Genealogische Dag op 19 mei jl. te Stadskanaal uitgereikt aan de Groninger commissaris der koningin de heer J.G.M. Alders.

**Trijntje Soldaats en de Torenstraat.** W. Friso en J. van der Kooi. Uitgever Profiel, Bedum 2001, ISBN 9052942293, 110 blz., met illustraties, f 35,00

Trijntje Soldaats alias Trijntje Alberts, schrijfster van zeventien 'vertelseltjes', volksverhalen of sprookjes, werd geboren in januari 1749 in Ezinge en groeide daar ook op. Ze huwde in Groningen Johann Andreas Greuling een Duitse soldaat uit Schlitz, Hessen en ging daar wonen. Na het overlijden van haar man in 1793 keerde ze met haar twee kinderen terug naar Ezinge. Ze hertrouwde in 1798 met Wijbe Wijbrands van Fransum. Hij overleed in 1809. Zelf stierf Trijntje in 1814.

In het boek worden de families Alberts, Arends en Greuling nader beschreven en uitgewerkt. In 1930 verscheen *Het boek van Trijntje Soldaats*, met houtsneden van Johan Dijkstra en gedrukt door Hendrik Nicolaas Werkman (beiden lid van De Ploeg). Het boek wordt afgesloten met een index van persoonsnamen.

**Herinneringen van een molenaar uit Mensingeweer.** G.H. Spoelman. Eigen uitgave, 2000, geen ISBN, f 25,00. Veel afbeeldingen van huizen en gebouwen.

De auteur kwam in 1934 in Mensingeweer wonen en vertelt in zijn boek over vroeger, het molenaarswerk en beschrijft de geschiedenis van elk huis in het dorp tot op heden. Mooi voorbeeld van hoe persoonlijke herinneringen voor anderen tot geschiedenis worden.

**Leraren en predikanten van de doopsgezinden, luthersen, waalsen en remonstranten in de provincie Groningen.** W. Duinkerken. Eigen uitgave, Veenwouden, f 39,50

De geschiedenis der gemeenten en de genealogische gegevens van haar voorgangers. Het boek heeft dezelfde opzet als het bekende werk in twee delen *Sinds de Reductie in Stad en Lande van Groningen*.

**Jan Smit “burgemeester” van Den Andel.** Dick J.H. Guillot. Uitgever Ginkgo, Den Andel 2001, ISBN 9080400068, 98 pag., met tekeningen, f 19,50  
Verhaal over een markant persoon in het dorp Den Andel.

**Kinderen op hun mooist. Het kinderportret in de Nederlanden 1500-1700.** Red. J.B. Bedaux en R. Ekkart. ISBN 9076558812, 319 pag., met index en literatuurlijst, f 59,50. Uitgave ter gelegenheid van de gelijknamige tentoonstelling in het Frans Hals Museum te Haarlem. Veel informatie over o.a. kinderen en hun ouders, kinderen en de dood, het onderwijs en het speelgoed van kinderen door de eeuwen. Rijk geïllustreerd en met veel foto's van schilderijen.

**Ondertrouwboek van de stad Groningen 1595-1603.** Deel 20 in de serie Groninger Bronnen en Toegangen. D.F. Kuiken en H.J.E. Hartog. Inleiding van B.S. Hempenius-van Dijk, 198 pag., f 55,00  
Eerste deel in een serie van vier (deel 4 bevat index). Het boek bevat de letterlijke tekst van de ondertrouwinschrijving, met alle namen, ook van de getuigen.

**Voogdijaanstellingen in de stad Groningen 1673-1700.** Deel 30 in de serie Groninger Bronnen en Toegangen. W.G. Doornbos, P.J.C. Elema, H.J.E. Hartog, D.F. Kuiken en R. van der Ley, 280 pag., met index, f 50,00

**De overledenen van Hunsingo 1806-1811.** Deel 26 in de serie Groninger Bronnen en Toegangen. P.J.C. Elema en H.J.E. Hartog. Inleiding van R.F.J. Paping. 472 pag., met index, f 75,00

**Gewestelijke financiën ten tijde van de Republiek der Verenigde Nederlanden.** Deel 3: Groningen 1594–1795. Bewerkt door V. Enthoven. Uitg. Instituut voor Geschiedenis, prijs nog niet bekend. (Nog niet verschenen)

**Hel en hemel: de Middeleeuwen in het Noorden.** Tentoonstellingscatalogus bij de gelijknamige tentoonstelling in het Groninger Museum. Red. E. Knol. 233 pag., f 37,50

Met dank aan Antonia Veldhuis, Henk Hartog en Tonnis Musschenga voor hun bijdragen!!

---

## Nieuws van de archieven

Redactie Henk Hartog



Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel. 050-5992000

### Cursussen

Ook dit najaar organiseren de *Groninger Archieven* weer cursussen voor historisch geïnteresseerden. De volgende cursussen zullen worden aangeboden:

Familie-onderzoek voor beginners en voor gevorderden; lezen oude handschriften voor beginners en gevorderden; zoeken naar familiewapens in Groningen en Dren-



the; taalgebruik in teksten vanaf 1600; inhoud van civiele stukken van de rechtbankarchieven ná 1811 (voogdijstelling, verklaring overlijden, naamswijziging, failissement, (buren)ruzies).

Nadere informatie bij de *Groninger Archieven*.

### Nieuwe genealogieën beschikbaar

De afgelopen maanden zijn vele nieuwe publicaties over Groninger families verschenen en opgenomen in de collectie. Een selectie op familienaam:

Van Alteren, De Blécourt, Van Dam, Van der Es, Haij(c)kens, Helder, Hovenkamp, De Jonge (Heiligerlee), Marrink, Middel (Westerkwartier), De Wiljes, Witwer (Sappemeer), Wouda (Wierum).

---

## Vragen en antwoorden

redactie Thijs IJerman



- Voor de spelregels van deze rubriek: zie *HuppelDePup* nr. 1 van dit jaar, biz. 31
- Adres: Hoendiep 117, 9743 AP Groningen; e-mail: [thijs.ijerman@planet.nl](mailto:thijs.ijerman@planet.nl)

### Antwoorden

#### **2001/17 WOLTERS**

Harmanno is een Latijnse naamvalsform; Nederlands: Harmen. Familienaam oorspr. Wolters, ± 1700 gewijzigd in Wolthers. Harmen Wolters (1659-1733) o.a. burgemeester, zijlvest en curator van de universiteit. Latijns academisch rouwbericht in de Universiteitsbibliotheek. Nederlands uittreksel en fragmentgenealogie Wolt(h)ers (stamvader tot ± 1800) in 'Academische Rouw,' te verschijnen in 'Groninger Bronnen en Toegangen' 2002.

J. Ensink, Groningen.

#### **2001/22 HINDRIKS en LUBBERTS**

Klaas Bijsterveld vond een broer van Geeske en Geert Lubberts: Claes, met bewijsaktes en de mogelijke vader, Lubbert Hindriks uit Winschoten. Intussen vond Antonia in de breuken van Bellingwolde een Lubbert Hindriks en Piet Bos een Lubbert Hindrik in Scheemda/Westerlee. De handtekeningen van Lubbert in Winschoten en Westerlee verschillen. Mogelijk dus twee of drie naamgenoten c.q. kandidaten als vader van Geeske, Geert en Claes.

#### **2001/25 FOCKES**

Klaas Bijsterveld gaf de tip dat Anna Elties mogelijk van Slochteren komt. Bos zal dit verder uitzoeken.

#### **2001/28 KLANT-CLANT**

Van de heer Keimpema uit Roden werd een pakket met uitvoerige documentatie over diverse geslachten Klant/Clant ontvangen. Door de omvang en omdat het deels copiën zijn uit o.a. de Nederlandse Leeuw, leent het e.e.a. zich moeilijk voor publicatie in deze rubriek. Geïnteresseerden kunnen de documentatie opvragen bij de redacteur van deze rubriek.

## VRAGEN

### **2001/29 KLEVERINGA-GEERTS**

Grietje Kornelis Kleveringa, ged. 7-2-1762 te Ezinge, overl. 19-5-1844 te Zuurdijk, is getrouwd met Jacob Geerts, geb. 1758/1759 te Oldehove (?), overl. 6-8-1811 te Oldehove. Datum en plaats huwelijk niet bekend. Herkomst van Jacob Geerts evenmin bekend (ten tijde van zijn geboorte was in ieder geval de predikantsplaats te Oldehove vacant).

Wie kan mij aan de nog openstaande gegevens helpen? Er zijn uit dit huwelijk negen kinderen geboren, t.w. Kornelis (1792), Aaltje (1793), Geert (1795), Imke (1797), Vrouwke (1798), Geertje (1800), Geert (1802), Pieter (1804), Jan (1806), allen geboren te Oldehove.

Mevr. G. Sijbesma, Heerenveen

### **2001/30 KLEVERINGA**

Uit het huwelijk van Pieter Jacobs Kleveringa (geb. 1804 Oldehove, zoon van Grietje Kornelis Kleveringa en Jacob Geerts) en Brechtje Franssens Hartzema, gehuwd 6-6-1835 Oldehove, worden geboren: 1. Grietje (1836 Oldehove), 2. Martje (1838 Nieuwolda), 3. Jacoba Francina (1842 Hornhuizen) en 4. Kornelis (1856 Onderdendam). De eerste drie kinderen heb ik kunnen traceren. Van Kornelis ontbreken direct na de geboorte alle gegevens. Wie weet iets meer over deze Kornelis Kleveringa? Alle informatie is welkom.

Mevr. G. Sijbesma, Heerenveen

### **2001/31 DOEWES**

Gegevens gevraagd over Jan Doewes (afstammelingen heten Nienhuis), doop niet gevonden, gehuwd met Dieuwke Cornellis (verder onbekend); zij laten van 1770 tot 1783 in Leens dopen: Hilje, Claaske, Harm, Bregtje, Doewe. In 1778 en 1783 heet de moeder Dieuwke Klasen.

Piet Bos, Zwolle.

### **2001/32 VAN AKEN DE WAARD**

Augustus van Aken de Waard commissionair in effecten, geb. 11-3-1873 te Groningen, overl. 1-11-1945 te Hilversum, zn. van Pieter Hendrik de Waard en Annegien van Aken; hij is op 5-7-1915 te Groningen in staat van faillissement verklaard. Gehuwd met Hendrika Maria van Kilsdonk, geb. 2-10-1878 te Woensel, overl. 24-10-1970 te Hilversum op 92-jarige leeftijd, dr. van Franciscus Antonius van Kilsdonk en Maria Anna Rosenstein. Uit dit huwelijk:

Joanna van Aken de Waard, geb. ca. 1907, gehuwd met H.H. Kat.

Gaarne nadere informatie over voorgeslacht, nakomelingen en nadere bijzonderheden omtrent bovengenoemde Augustinus.

Herman van Aken, Duiven

---

Aanvullingen en rectificaties

Stamreeks Bos HDP 2001 nr. 2, pag. 54

Uit het huwelijk van Frans Lodewijks Bos en Jantjen Geerts Kiel werd ook nog geboren een dochter Elsie, geb. Bellingwolde 14-2-1811, overl. Beerta 2-11-1881. Hun zoon Geert Bos (geb. 21-8-1817), overleed Nieuweschans 24-12-1818.

## Bestuur van de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging

- **Voorzitter** J.W.H. van Campen De Hop 4 9301 PM Roden  
*jwh@dolfijn.nl* 050 – 501 82 14
- **Vice-voorzitter** M.J. IJzerman Hoendiep 117 9743 AP Groningen  
(Afgevaardigde) *thijs.ijzerman@planet.nl* 050 – 311 97 07
- **Secretaris** E. Landzaat Boeg 106 9733 ER Groningen  
(Plv. afgevaardigde) *eddylandzaat@home.nl* 050 – 573 57 74
- **2e Secretaris** N.T. de Oude Turfsingel 35 9712 KJ Groningen  
(DIP) *ntdeoude@wxs.nl* 050 – 318 95 55
- **Penningmeester** G.J. Kaman-Broekhuizen Tammingastraat 9 9978 PA Hornhuizen  
(Webmaster) *annet@kaman.nl* 0595 – 48 70 74

### Redactie HuppelDePup

H.J.E. Hartog	Snelliusstraat 28	9727 JN Groningen	<i>hartog@nl.packardbell.org</i> 050 – 525 33 33
J.B. Kranenborg	Westinghousestraat 36A	9727 GX Groningen	050 – 526 41 57
E.F. van der Laan	Valge 3	9965 PD Leens	0595 – 57 19 92
N.T. de Oude	Turfsingel 35	9712 KJ Groningen	050 – 318 95 55
A. Veldhuis	Dr. A. Plesmanlaan 75	9269 PJ Veewouden	0511 – 47 58 98
M.J. IJzerman	Hoendiep 117	9743 AP Groningen	050 – 311 97 07

### Contactdienst (CALS)

T.K.J. Wagenaar	Spiegelstraat 103	9721 JT Groningen	<i>tkjwagenaar@hotmail.com</i> 050 – 526 67 01
-----------------	-------------------	-------------------	---

### Knipseldienst

F. Renssen	Hoofdweg 396	9765 CT Paterswolde	<i>renssen@wanadoo.nl</i> 050 – 309 40 55
------------	--------------	---------------------	--

### Afdelingsbibliotheek

Nadere mededelingen over de afdelingsbibliotheek in het volgende nummer van HDP.

### Afdelings website

[www.ngvgroningen.nl](http://www.ngvgroningen.nl)

Tot ca. eind september ook nog op [www.kvi.nl/~roobol/ngv.htm](http://www.kvi.nl/~roobol/ngv.htm)

Kin'n wie joe help'n?		BBS	Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	Heraldiek	HazaData	NGV algemeen	ProGen	Internet	Kadaster	Notarifeel
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
M.J. de Lange	058 – 280 24 85				✓	✓		✓					
M.J. IJzerman	050 – 311 97 07				✓	✓		✓	✓			✓	✓
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14				✓	✓							
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33				✓	✓			✓				
Mw. A. Veldhuis	0511 – 47 58 98				✓	✓							
P. Molema	079 – 342 36 80	✓	✓					✓			✓		
R.O. Roffel	050 – 577 04 01							✓					
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01			✓						✓			
E. Landzaat	050 – 573 57 74								✓	✓			
G.W. Kuijk	050 – 403 15 97							✓					

